Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Dondușeni (judecător Tatiana Sobolschi)

Dosarul nr. 2r-135/2025 (PIGD: 2-24087358-03-2r-04042025)

CURTEA DE APEL NORD

Colegiul civil și de contencios administrativ

D E C I Z I E

31 decembrie 2025 municipiul Bălți

Instanța în componența:

Radu Holban, *președintele completului*

Svetlana Ghercavii

Mariana Sajin, *judecători,*-

examinând, fără participarea părților, pe baza materialelor dosarului recursul declarat S.C. ”BPM-Plus” S.R.L. împotriva încheierii Judecătoriei Drochia (sediul Dondușeni) din 31 iulie 2025, prin care s-a admis cererea lui Railean Ivan, privind desființarea hotărârii arbitrale, în cauza la cererea formulată de Railean Ivan, reprezentat de avocata Moraru Daniela, către S.C. ”BPM-Plus” S.R.L., privind desființarea hotărârii arbitrale și la cererea reconvențională a S.C. „BPM-Plus” S.R.L. împotriva Railean Ivan, cu privire la eliberarea titlului executoriu,-

C O N S T A T Ă :

I.Circumstanțele cauzei:

1.La 6 iunie 2023, avocatul Moraru Daniela, împuternicită în baza mandatului seria MA nr.1578531 din 18 noiembrie 2022, a înregistrat în instanța

de judecată cererea de desființare a hotărârii arbitrale a Curții de Arbitraj Economic al Republicii Moldova, dosarul nr.2-19/2022, în interesele debitorului Railean Ivan.

2.În susținerea acestei cererii au fost invocate următoarele temeiuri:

În fapt, Hotărârea contestată a fost pronunțată la 02.05.2023 de către Apostol V., judecător al Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj din RM, cu sediul: Republica Moldova, municipiul Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, 20/3, oficiile 99-100. SRL „BPM-PLUS" a primit hotărârea la data de 18.05.2023, iar Railean Ivan la 17.05.2023.

În motivarea acțiunii a invocate faptul că, prin hotărârea arbitrală, din 02 mai 2023 a Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova s-a hotărît încasarea de la Railean Ivan în folosul Societății Comerciale "BPM-Plus" SRL datoria în mărime de 722 153, 81 lei si contravaloarea taxei de arbitraj 18053, 84 lei.

Menționează că, în motivarea soluției adoptate, arbitrul din cadrul Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a constatat existența Contractului nr. 454 din 11 septembrie 2017, încheiat și semnat între reprezentatul "BPM-PLUS," SRL pe de o parte și SRL "McConsulting" și Railean Ivan pe de altă parte. La fel a stabilit că, SRL "Mc-Consulting" nu și-a onorat obligațiile față de "BPMPLUS," SRL, iar Railean Ivan în calitate de fidejusor urmează să execute obligațiile SRL "McConsulting" față de "BPM-PLUS," SRL.

Conducîndu-se de prevederile art. 480 alin. (1) și (2) CPC, invocă că hotărârea arbitrului din cadrul Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 02 mai 2023 a fost emisă cu interpretarea greșită a legislației în vigoare și este necesar desființarea acesteia.

Mai menționează că, probatoriul administrat în speță atestă că la data de 11 septembrie 2017, a fost încheiat contractul nr. 454 din 11 septembrie 2017 și semnat între reprezentatul „BPM-PLUS" SRL, pe de o parte, și SRL "Mc-Consulting" și Railean Ivan, pe de altă parte.

A constatat în urma studierii contractului nr. 454, că există dubii rezonabile, că acesta nu a fost semnat de directorul SRL "Mc-Consulting" și Railean Ivan, totodată sunt dubii ca Babii P.M., din partea BPM SRL, ar fi semnat astfel de contract, deoarece la prima vedere se observă că există o semnătură identică pentru

trei părți. La fel, ascultând opinia lui Ivan Railean, ultimul a comunicat că nu cunoaște de existența la astfel de contracte, iar relațiile dintre părți s-au petrecut în baza facturilor fiscale.

Comunică faptul că, în astfel de circumstanțe, în timpul ședințelor de arbitraj, a formulat cerere prin care a solicitat: emiterea unei încheieri de arbitraj prin care să fie dispusă efectuarea expertizei judecătorești grafoscopică în cauza de arbitraj la cererea reclamantei SRL "BPM-Plus" versus pârâtului Railean Ivan cu privire la încasarea sumei cu înaintarea către expert a următoarelor întrebări:

-de către cine este executată semnătura în dreptul numelui din Договор N 454 din 11.09.2017 de către Babii P.M. sau altă persoană;

-de către cine este executată semnătura în dreptul numelui din Договор nr.454 din 11.09.2017 de către Director (Ivan Railean) sau altă persoană;

-de către cine este executată semnătura în dreptul numelui din Договор N 454 din 11.09.2017 de către fidejusorul (Railean Ivan) sau altă persoană;

-a obliga reclamantul SRL "BPM-Plus" să prezinte originalul înscrisului Contractul (Договор) N 454 din 11.09.2017;

- a fixa o ședință prin care Babii P.M., Railean Ivan se vor prezenta în fața arbitrului judecător și vor depune specimene de semnături;

- a numi Expertiza grafoscopică la Centrul Național de Expertiză Judiciară (MD - 2009, mun. Chișinău, str. Maria Cebotari, 2), iar conducătorul instituției să numească expertul informând arbitru judecător din cadrul Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova, însă arbitrul a ignorat cererea depusă fapt care a admis o încălcare procedurală, iar unica soluție este desființarea hotărîrii judecătorești.

Adaugă faptul că, conform legislației Republicii Moldova în domeniu, examinarea cererii de desființare a hotărârii arbitrale va avea loc doar prin prisma temeiurilor pentru desființarea hotărârii arbitrale instituite în art. 480 Cod de procedură civilă.

Astfel, aduce la cunoștința instanței, că în cadrul examinării cauzei respective, instanța de judecată nu purcede la o reexaminare a fondului, nu controlează circumstanțele de fond ale cauzei și probele cercetate, nu verifică

corectitudinea aplicării normelor de drept material de către arbitraj, ci verifică prezența temeiurilor de desființare a hotărârii arbitrale specificate în legislație.

Menționează că, este suficientă depistarea doar a unuia din temeiurile de desființare specificate în lege, pentru ca instanța de judecată să dispună desființarea hotărârii arbitrale contestate.

Consideră că, noțiunea de proces echitabil definește un drept fundamental asigurat de Constituție, de a fi respectat și de statul Republica Moldova. Aceasta presupune că atât instanțele judiciare, cât și cele de arbitraj, au obligația de a da un răspuns expres și explicit la cele mai importante întrebări, acordând părții care a formulat aceste întrebări, posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins. Iar, nerespectarea acestei obligații se consideră o încălcare a art.6 par.1 CEDO.

Invocă faptul că, temeiul menționat la art. 480 alin. (2) lit. h) Cod de procedură civilă nu reprezintă o extindere nelimitată a diferitor motive, ci constituie o siguranță în sensul că dacă celelalte motive interioare nu ar sancționa încălcarea principiilor fundamentale ale legislației, o atare încălcare să nu rămână fără urmări.

Astfel, dat fiind faptul că, formularea acestui temei este general, tocmai instanța de judecată îi revine, în fiecare caz concret, misiunea să determine în ce măsură încălcarea a avut loc.

Relevă faptul că, principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova rezultă, în mod prioritar, din Constituția Republicii Moldova.

De asemenea, acestea pot fi desprinse și din legislația fiecărei ramuri de drept (Codul Civil - în special art.1, Codul de Procedură Civilă - în special art .4 - 12).

Susține faptul că, conceptul de "bune moravuri" reprezintă totalitatea regulilor de conduită care s-au conturat în conștiința societății și a căror respectare s-a impus cu necesitate, printr-o experiență practică îndelungată.

Constată că, hotărârea arbitrală a fost emisă arbitral, fără a lua în considerație că contractul nr. 454 nu a fost semnat de Railean Ivan.

Consideră faptul că, dacă o partea contestă contractul, arbitru a fost obligat să creeze condiții părților din litigiu pentru a alege modul de apărare, stipulate în articolele 30.3, 33.1, 33.2, 33.3, 33.4 din Regulamentul cu privire la activitatea Curții de Arbitraj Economic a RM. Astfel consideră nejustificată soluția Curții de Arbitraj prin care s-a decis cu valoare de lucru judecat faptul că datoria MC Consulting există și a dispus din contul lui Railean Ivan încasarea sumei de 722 153, 81 lei și contravaloarea taxei de arbitraj 18 053,84 lei, deoarece Railean Ivan nu a semnat contractul nr. 454 din 11 septembrie 2017.

Astfel, se atestă că prin emiterea hotărârii arbitrale contestate, Curtea de Arbitraj a admis încălcarea principiului *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, principiu potrivit căruia se interzice invocarea comportamentului propriu ilicit sau de rea credință, prevăzut în prezent de art. 4 Cod Civil.

Menționează că, conform principiului relativității efectelor contractului, convenția arbitrală își produce efectele numai între cei care au încheiat-o sau semnat-o (în urma clauzei compromisorii) și față de succesorii acestora în drepturi art. 668 alin. (2) al Codului Civil (în redacția în vigoare de pînă la 01 martie 2019), neputând fi opusă terților. Astfel, Railean Ivan nu a participat nici direct, nici prin reprezentanți la încheierea contractului. Totodată, Railean Ivan nu intră în vreo categorie de succesori și, prin urmare, Contractul nu produce efecte pentru el.

Mai mult ca atât, constată că odată ce și Curtea de Arbitraj a constatat datoria "Mc-Consulting" SRL față de ,,BPM” SRL, care a fost validată în procesul de insolvabilitate, Railean Ivan nu poate duce răspundere, deoarece validarea creanței este echivalent unei hotărâri de judecată.

Consideră că, urmează de atestat încălcarea principiului contradictorialității probelor în sensul în care Curtea de Arbitraj a luat în considerare probele prezentate de "BPM" SRL și a respins solicitarea reprezentantului Railean Ivan de a fi numită expertiza judiciară.

Mai invocă faptul că, la caz, chiar dacă se admite că ,,BPM" SRL a suferit anumite prejudicii, doar ,,Mc-Consulting" SRL poate fi răspunzător de plata acestor prejudicii odată ce nu a achitat contravaloarea mărfii livrate și nicidecum Railean Ivan, care nu a consemnat contractul nr.454.

La fel, prin emiterea hotărârii arbitrale și obligarea lui Railean Ivan de a achita prețul produsului livrat către ”Mc-Consulting” SRL se atestă și încălcarea principiului inviolabilității proprietății, în sensul în care potrivit art.1 din Protocolul 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, și în speță, se atestă o situație atipică în care, o persoană care nu a participat la raportul contractual este nevoit să achite o sumă exorbitantă cu titlu de daune-interese, lucru ce este complet eronat. O astfel de încălcare aduce atingere și principiului executării silite a obligației neexecutate, precum și a principiului de interpretare și aplicare a legii într-un mod uniform și cert.

În final, solicită desființarea integrală a hotărârii Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 02 mai 2023 pe cauza Societatea Comercială ”BPM” SRL împotriva lui Railean Ivan cu privire la încasarea sumei.

3. La data de 21 august 2023, pârâtul „BPM-Plus” S.R.L., reprezentat de Poronic Dumitru, împuternicit în baza procurii nr.23 din 04 martie 2022, a depus o cerere, prin care a cerut emiterea titlului executoriu în temeiul deciziei instanței de arbitraj.

4. În motivarea acestei cereri, ”BPM-Plus” S.R.L. a invocat următoarele temeiuri:

Menționează că, în temeiul clauzei de arbitraj înserate la pct.7.5 al contractului nr. 454 din 11.09.2017 și p. 1. Hotărârii arbitrale din 25.09.2021 s-au adresat cu cererea de arbitraj privind încasarea datoriei de la pârâți și SRL „BPM-PLUS” a avut câștig de cauză.

Astfel, conducîndu-se de prevederile art. 482 CPC RM solicită de a elibera titlul executoriu la dosarul nr. 2-19/2022 din 02.05.2023 privind încasarea de la Railean Ivan în beneficiul SRL „BPM-PLUS” datoria de bază în sumă de 722 153,81 lei, cheltuielile pentru taxa de arbitraj în valoare de 18 053,84 lei, cheltuielilor pentru taxa de stat în valoare de 100,00 lei, iar suma totală spre încasare constituie 740 307,65 lei.

Hotărârea a fost pronunțată la 02.05.2023 de către Apostol V., judecător al Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj din RM, cu sediul: Republica Moldova, municipiul Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân, 20/3, oficiile 99-100.

SRL „BPM-PLUS” a primit hotărârea la data de 18.05.2023, iar Railean Ivan la 17.05.2023.

Invocă faptul că, conform pct. 46 al Hotărârii cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a prevederilor legale la soluționarea unor chestiuni în cadrul examinării litigiilor în care părțile au încheiat convenția de arbitraj nr. 2, aprobată de Plenul Curții Supreme de Justiție a RM la 30.03.2015, Legea nu prevede un anumit termen pentru depunerea cererii de eliberare a titlului executoriu, dar partea interesată ar putea depune o asemenea cerere îndată după recepționare, fără așteptarea termenului de 3 luni prevăzut pentru desființarea hotărârii arbitrale. Iar, în conformitate cu prevederile pct. 39 al aceleiași hotărâri, instanța de judecată nu este în drept să modifice hotărârea arbitrală. Din această cauză, dacă pârâtul va efectua achitarea parțială, atunci în caz de admitere a prezentei cereri, roagă instanța de judecată de a elibera titlu executoriu pentru încasarea sumelor, indicate în dispozitivul hotărârii arbitrale.

Solicită, în cazul admiterii prezentei cereri, de a pronunța o încheiere cu indicarea sumelor care urmează a fi încasate, întrucât instanțele, inclusiv băncile RM refuză să execute titlurile executorii în caz de lipsă a sumelor care urmează a fi încasate. Chiar și la prezentarea hotărârii arbitrale.

Mai menționează că, în dosarul nr.2i-13/19, 2-19190398-28-21- 29112019, la 27.01.2020, Judecătoria Edineț, sediul central a decis: deschiderea procedurii insolvabilității împotriva S.R.L. MC-CONSULTING și îl desemnează pe Gavris Nicolae în funcția de administrator judiciar. Instanța a dispus creditorilor să depună cereri de confirmare a creanțelor până la data de 27 februarie 2020. Instanța a primit cererea lor de confirmare a creanțelor la data de 26 februarie 2020, conform notificării de retur. Suma totală a S.R.L. MC-CONSULTING în favoarea SRL „BPM-PLUS” în sumă de 1 191 756,41 lei s-a confirmat.

Mai adaugă că, în conformitate cu partea 8 a art.143, Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 „Nota judecătorului în registrul definitiv consolidat de creanțe are putere de hotărâre judecătorească definitivă și care a intrat în vigoare în privința tuturor creanțelor aprobate după valoarea și ordinea acestora, precum și în raport cu debitorul, administratorului/lichidatorului și tuturor creditorilor garantați și negarantați. Potrivit declarației finale consolidate a creanțelor creditorului S.R.L. Mc-CONSULTING din data de 09.03.2020 SRL „BPM-PLUS” a fost confirmată

ca creditor neasigurat de nivel V cu o sumă totală de 723 094,01 lei. Dacă deduce cheltuielile de executare în volum de 840,20 avansate de ei în scopul executării titlului executoriu nr. 2s-8/2019 și taxa de stat de 100 lei, care a fost achitată la depunerea cererii de emitere a titlului executoriu se obține suma de 722 153, 81 lei.

Comunică faptul că, potrivit răspunsului la cerere, directorul general al S.R.L. MCCONSULTING, Gavris Nicolae, a confirmat în favoarea lor datoria indicată mai sus.

Solicită, să fie implicați, în calitate de terț, nedeclarând pretenții independente pe obiectul litigiului, administratorul de faliment a S.R.L. MC-CONSULTING, Gavris Nicolae.

În final, în temeiul celor relatate mai sus și conducându-se de prevederile art. 482 CPC RM, art.42 alin. (2), art. 172,173 CPC RM, solicită a elibera titlul executoriu privind încasarea de la Railean Ivan în beneficiul SRL „BPM-PLUS" a datoriei de bază în sumă de 722 153,81 lei, cheltuielilor pentru taxa de arbitraj în valoare de 18 053,84 lei și a taxei de stat 100 lei, în sumă totală de 740 307,65 lei.

5. Prin încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Ocnița) din 5 martie 2024, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Railean Ivan împotriva Societății Comerciale „BPM-PLUS” S.R.L., cu privire la desființarea hotărârii arbitrale nr.2-19/2022 din 02 mai 2023, emisă de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj din Republica Moldova, Judecător Apostol Veaceslav - ca neîntemeiată.

S-a admis cererea reconvențională înaintată de Societatea Comercială „BPM-PLUS” S.R.L. către Railean Ivan persoana terță S.R.L. „MC-CONSULTING”, cu privire la eliberarea titlului executoriu.

S-a eliberat titlul executoriu pentru Hotărîrea Arbitrală nr.2-19/2022 din 02 mai 2023, emisă în mun. Chișinău de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj din Republica Moldova, Judecător Apostol Veaceslav, cu dispunerea încasării, în mod solidar, de la fidejusorul cet. Railean Ivan Boris (IDNP *****, *****, MD-5101) în beneficiul reclamantului «BPM-Plus» S.R.L. (IDNO 1006606007466, sediul Republica Moldova, or. Rezina, str. 27 August, 5) datoria în mărime de 722 153,81 lei și contravaloarea taxei de

arbitraj în mărime de 18 053,84 lei, în suma totală de 740 207,65 lei (șapte sute patruzeci mii două sute și șapte lei șasezeci și cinci bani).

6. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 25 martie 2024, Railean Ivan a contestat încheierea primei instanțe cu recurs.

7. Prin Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2024, a fost casată integral încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița, din 05 martie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Railean Ivan împotriva Societății Comerciale ,,BPM-PLUS" S.R.L., cu privire la desființarea hotărîrii arbitrale nr. 2-19/2022 din 02 mai 2023, emisă de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj din Republica Moldova, eliberarea titlului executoriu în baza hotărârii arbitrale, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, în alt complet, la etapa primirii cererilor.

8. La 24 iulie 2024 cererea nominalizată a fost repartizată aleatoriu judecătorului Judecătoriei Edineț (sediului Dondușeni), Tatiana Sobolschi.

9. Prin Încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 17 septembrie 2024, a fost scoasă de pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de Railean Ivan împotriva Societății Comerciale "BPM-Plus" S.R.L. cu privire la desființarea hotărîrii arbitrale.

10. Prin Decizia Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2024, s-a casat integral încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 17 septembrie 2024 prin care s-a dispus scoaterea de pe rol a cererii lui Railean Ivan, emisă în cauza civilă cererea de chemare în judecată depusă de Railean Ivan împotriva S.C. "BPM-Plus" S.R.L. privind desființarea hotărârii arbitrale și cererea reconvențională înaintată de S.C. "BPM-Plus" S.R.L. către Railean Ivan, persoană terță S.R.L. "MC-Consulting" privind eliberarea titlului executoriu, cu restituirea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în același complet de judecată, la etapa acceptării pe rol a cererii înaintate de Railean Ivan privind desfacerea hotărârii arbitrale.

11. Prin Încheierea Judecătoriei Drochia (sediul Dondușeni) din 25 martie 2025, a fost primită în procedură cererea depusă de Railean Ivan împotriva S.C. "BPM-Plus" S.R.L., privind desființarea hotărârii arbitrale.

12. La data de 27 mai 2025, Railean Ivan a înaintat cerere de concretizare a circumstanțelor de fapt și de drept cu privire la desființarea hotărârii arbitrale a Curții de Arbitraj Economic a RM, dosarul nr. 2-19/2022, înaintată împotriva pârâtului SC ”BPM-Plus”.

Astfel, prin cererea de concretizare din 27 mai 2025, Railean Ivan a invocat că, în procedura Judecătoriei Drochia, sediul Dondușeni, se examinează cererea depusă cu privire la desființarea hotărârii arbitrale Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 02 mai 2023 dosarul 2-19/2022, prin care a hotărât încasarea de la Railean Ivan în folosul Societății Comerciale ”BPM-Plus” SRL datoria în mărime de 722 153, 81 lei și contravaloarea taxei de arbitraj 18053, 84 lei.

Hotărârea arbitrului din cadrul Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 02 mai 2023 a fost emisă cu următoarele încălcări:

1) partea interesată nu a fost înștiințată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor... art. 480 alin. (2) lit. f) Cod procedură civilă.

2) hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri. 480 alin. (2) lit. h) Cod procedură civilă.

Acțiunea în desființare a hotărârii arbitrale poate acoperi următoare cauze:

3) cauze care privesc procedura:
- arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenția arbitrală (art. 480 alin. (2) lit. e) CPC);
- partea interesată nu a fost înștiințată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale, inclusiv despre locul, data și ora ședinței arbitrale sau, din motive întemeiate, nu s-a putut prezenta în fața arbitrajului pentru a da explicații. (art. 480 alin. (2) lit. j) CPC).

Alin. (2) al art.20 din Legea cu privire la arbitraj menționează că, procedura arbitrală trebuie să asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului la apărare și a principiului contradictorialității.

Chiar dacă părțile stabilesc prin convenție unele reguli de procedură arbitrală, acestea urmează să țină cont și de normele legale imperative.

Norme juridice ce vizează constituirea arbitrajului se conțin în art. 11-16 din Legea cu privire la arbitraj, iar procedura de examinare a litigiului în arbitraj e prevăzută de art. 20-27 din aceeași lege. Art.480 alin. (2) lit. f) CPC conține câteva motive pentru desființarea hotărârii:

- neînștiințarea legală a părții interesate despre numirea (alegerea arbitrilor);
- neînștiințarea legală a părții interesate despre data, ora și locul dezbaterilor arbitrale;
- imposibilitatea părții de a se prezenta în fața arbitrajului din motive întemeiate pentru a da explicații.

Numirea arbitrilor poate avea loc prin indicarea în convenția arbitrală a acestora, prin indicarea in convenția arbitrală a modalității de numire a arbitrilor sau prin intermediul unei notificări scrise, adresate părții adverse.

Astfel, dacă convenția arbitrală prevedea modul de numire a arbitrilor și partea nu a fost înștiințată despre aceasta, sau părții nu i-a fost expediată notificarea referitoare la numirea arbitrilor în conformitate cu art. 12 din Legea cu privire la arbitraj, acest fapt ar constitui temei pentru desființarea hotărârii.

Cercetând motivul de neînștiințare despre numirea arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale, instanța de judecată va cerceta ce dovezi de comunicare a actelor sunt anexate la dosar.

Modalitățile de comunicare între părți sunt stabilite în art. 21 din Legea cu privire la arbitraj scrisoare recomandată, cu recipisă de predare sau cu confirmare de primire, înmânare personală contra semnătură).

Pârțile pot conveni și asupra altor metode de comunicare, dar este important ca acestea să permită stabilirea probei comunicării.

Invocarea temeiului de imposibilitatea de prezentare în arbitraj trebuie să se bazeze pe motive întemeiate, care urmează a fi probate de către partea care le invocă.

Din materialele cauzei dosarul 2-19/2022, rezultă că la 26 septembrie 2022, Președintele Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a emis încheiere despre inițierea procedurii de arbitraj și numirea arbitrului Apostol Veaceslav care urmează să examineze litigiul de arbitraj. (f.d. 56 din dosar).

Reclamantul Railean Ivan, invocă că, nu a fost înștiințat despre alegerea arbitrului, încheierea din 26 septembrie 2022 nu a fost expediată către pârât.

În corespundere cu prevederile punctului 1 din Convenția de arbitraj, încheiată între ”BPM Plus” S.R.L. pe de o parte și Railean Ivan pe de altă parte, s-a stabilit că, orice litigiu între părți... va fi soluționată de către Curtea Economică de Arbitraj a Republicii Moldova...în componența unui judecător arbitral unic, numit de către Președintele Curții de Arbitraj Economic conform Regulamentelor acesteia în temeiul legislației Republicii Moldova.

Potrivit pct. 17.2 din Regulamentul cu privire la activitatea Curții de Arbitraj Economic a RM care este reglementată în Statutul și Organizarea activității Curții de arbitraj, Președintele în termen de până la 3 zile din data primirii cererii, verifică competenta Curții de Arbitraj de a soluționa litigiul și la stabilirea acesteia, dispune de numirea judecătorului arbitral (judecătorilor) și începerea procedurii arbitrale, ce atrage întreruperea (anularea) cursului prescripției extinctive.

Deci, la caz, Președintele Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova, numește judecătorul arbitral.

Aceasta numire urma a fi comunicată lui Railean Ivan, fapt care nu s-a petrecut.. partea interesată nu a fost înștiințată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor...

Este adevărat că, la materialele cauzei arbitrale există citația arbitrului Apostol Veaceslav la care a fost anexată încheierea arbitrului de primire în procedură a cereri arbitrale și care a fost expediată și recepționată de Ivan Railean, însă încheierea privind numirea arbitrului din 26 septembrie 2022 a Președintelui Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova - Alexandr Volghin nu a fost comunicată lui Ivan Railean.

Studiind Cererea de arbitraj, reclamantul a constatat că, reclamanta SC ”BPM-PLUS” SRL a acționat în judecată pe Railean Ivan, fără a indica calitatea procesuală lichidatorului ”MC-Consulting” SRL - Nicolae Gavriș și executorului judecătoresc Gh. Stoian.

În acțiune este indicat: copia pentru lichidatorul ”MC-Consulting” SRL - Nicolae Gavriș și executorului judecătoresc Gh. Stoian.

Sintagma cuvintelor ...***copia pentru***... nu echivalează ca participant la proces.

Este important că, nici în încheierea primirii în procedură, nici în hotărârea de arbitraj nu se indică despre existența participanților în proces - lichidatorul ”MC-Consulting” SRL - Nicolae Gavriș și executorul judecătoresc Gh. Stoian.

Lichidatorului ”MC-Consulting” SRL - Nicolae Gavriș și executorul judecătoresc Gh. Stoian primind copia acțiunii - nu au depus cerere de a interveni în proces și nici Arbitrul Apostol Veaceslav nu i-a introdus în proces.

Din procesul verbal al ședinței de judecată din 22 noiembrie 2022 (f.d. 74) rezultă că toți participanții la proces au fost înștiințați, însă nu se indică ce calitate procesuală are lichidatorul ”MC-Consulting” SRL - Nicolae Gavriș și executorul judecătoresc Gh. Stoian.

Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 13 decembrie 2024 (f.d. 85) este indicat: - reclamantul lipsește; - pârâtul este reprezentat de avocata Moraru Daniela; - intervenienții accesorii lichidatorul ”MC-Consulting” SRL - Nicolae Gavriș și executorului judecătoresc Gh. Stoian nu s-au prezentat.

Abia la 13 decembrie 2024, în proces verbal a apărut inscripția intervenient accesoriu: lichidatorul “MC-Consulting” SRL - Nicolae Gavriș și executorul judecătoresc Gh. Stoian, însă nu există Încheiere de a introduce în proces sau nu există mențiune în proces-verbal al ședinței de judecată a introduce în proces pe, lichidatorul ”MC-Consulting” SRL - Nicolae Gavriș și executorul judecătoresc Gh. Stoian.

În concluzie, reclamantul Railean Ivan invocă că, pârâtul Railean Ivan a fost acționat în arbitraj în calitate de fidejusor, dar debitorul principal nu a fost atras în proces.

În cererea de arbitraj, reclamantul a solicitat atragerea în proces ”MC-Consulting” SRL - Nicolae Gavriș și executorul judecătoresc Gh. Stoian, însă arbitrul nu i-a introdus în proces.

Conform legislației Republicii Moldova în domeniu, examinarea cererii de desființare a hotărârii arbitrale va avea loc doar prin prisma temeiurilor pentru desființarea hotărârii arbitrale instituite în art. 480 Codul de procedură civilă.

Astfel, în cadrul examinării cauzei respective, instanțele de judecată nu purcede la o reexaminare a fondului, nu controlează circumstanțele de fond ale cauzei și probele cercetate, nu verifică corectitudinea aplicării normelor de drept material de către arbitraj, ci verifică prezența temeiurilor de desființare a hotărârii arbitrale specificate în legislație.

În acest context, se menționează că, este suficientă depistarea doar a unuia din temeiurile de desființare specificate în lege, pentru ca instanța de judecată să dispună desființarea hotărârii arbitrale contestate.

În ședința de arbitraj din 29 ianuarie 2023 reprezentantul pârâtului Railean Ivan - avocata Moraru Daniela a solicitat numirea unei expertize grafoscopice cu următoarele întrebări:

1. De către cine este executată semnătura în dreptul numelui din Договор N: 454 din 11.09.2017 de către Babii P.M. sau altă persoană.

2. De către cine este executată semnătura în dreptul numelui din Договор N: 454 din 11.09.2017 de către Director (Ivan RAILEAN) sau altă persoană.

3. De către cine este executată semnătura în dreptul numelui din Договор N: 454 din 11.09.2017 de către fidejusorul (RAILEAN Ivan) sau altă persoană.

Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată, arbitrul a amânat pronunțarea pentru data de 14.02.2023.

La 14.02.2023 în procesul verbal al ședinței de arbitraj este mențiune că arbitrul dă citire dispozitivului încheierii citat ...1. *A respinge cererea avocatului-reprezentantului Railean Ivan Boris din 26.01.2023 privind dispunerea expertizei judiciare, solicitată în cadrul desfășurării procedurii arbitrale nr. 2-19/2022, inițiate la cerere de arbitraj «BPM-PLUS» S.R.L. din 26.09.2022 către Railean Ivan cu privire la încasarea datoriei în mărime de 722 153,81 lei și contravalorii taxei de arbitraj în mărime de 18053,84 lei.*

2. Încheiere poate fi contestată concomitent cu hotărârea arbitrală pe fondul litigiului în instanță de judecată competentă în conformitate cu legislația Republicii Moldova... (f.d. 119).

Însă la materialele cauzei lipsește astfel de încheiere datată cu 14.02.2023, de fapt există încheiere însă datată cu data de 14.02.2022, de fapt care poartă un caracter fals.

Reclamantul Railean Ivan atrage atenția instanței că, nu există nici-o încheiere de corectare a erorii anului pronunțării încheierii din 14.02.2022. Iar, instanță nu este în drept să corecteze eroarea invocată mai sus.

Noțiunea de proces echitabil definește un drept fundamental asigurat de Constituție, de a fi respectat și de statul Republica Moldova.

Aceasta presupune că, atât instanțele judiciare, cât și cele de arbitraj, au obligația de a da un răspuns expres și explicit la cele mai importante întrebări, acordând părții care a formulat aceste întrebări, posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins.

Nerespectarea acestei obligații se consideră o încălcare a art.6 par. l CEDO.

Totodată, legislația autohtonă (Constituția, Legea cu privire la arbitraj, CPC, Cod Civil etc.) nu este explicită față de enumerarea principiilor fundamentale a căror încălcare ar constitui temei pentru desființarea hotărârii.

Privitor la pct. 2) hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri. 480 alin. (2) lit. h) Cod procedură civilă, reclamantul Railean Ivan în cererea de concretizare a menționat că, aplicabilitatea acestui temei este mult mai probabilă în situația în care fondul cauzei a fost soluționat în temeiul legii materiale sau procesuale străine - și aceasta contravine principiilor fundamentale ale legislației RM, sau în speță a fost aplicată contrar principiilor fundamentale ale Legislației RM uzanța sau analogia legii, sau a dreptului (a se vedea art. 4, 5 ale Codului Civil).

Conceptul de "bune moravuri" reprezintă totalitatea regulilor de conduită care s-au conturat în conștiința societății și a căror respectare s-a impus cu necesitate, printr-o experiență practică îndelungată.

Conform prevederilor art. 20 alin. (2) din Legea cu privire la arbitraj nr. 23 din 22 februarie 2008, procedura arbitrală trebuie să asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

Din conținutul hotărârii Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 02 mai 2023 raportat la materialele cauzei nu a fost respectat principiu contradictorialității și dreptul de apărare.

Astfel la materialele dosarului civil 2-19/22 există o cerere din partea reprezentantului "BPM PLUS" SRL prin care solicită restabilirea termenului de prescripție asupra următoarelor facturi nr. IM0897720 din 01.10.2018; nr. IM0897749 din 02.10.2018 Nr. IM0898630 din 17.10.2018; nr. IM0898658 din 17.10.2018., nr. IM1019995 din 18.03.2019., nr. IM1020016 din 18.03.2019; nr. IM1021733 din 10.04.2019., nr. IM1021793 din 10.04.2019., nr. IM1477724 din 10.05.2019; nr. IM1477786 din 12.05.2019, IM1518310 din 20.06.2019., IM1518311 din 20.06.2019; nr. IM1519523 din 04.07.2019., nr. IM1519604 din 06.07.2019., nr. IM1519608 din 06.07.2019; nr. IM1520943 din 25.07.2019., nr. IM 1760426 din 16.08.2019., nr. IM1761829 din 05.09.2019., nr. IM1761883 din 05.09.2019.

Arbitrul nu a anunțat pîrîtul Railean Ivan despre această cerere, totodată arbitrul nu s-a expus asupra cererii respective în hotărârea respectivă.

Ședința de judecată din 02 mai 2023 a fost petrecută în lipsa lui Railean Ivan și avocata Moraru Daniela.

Arbitrul a supus cercetării înscrisurilor, inclusiv cererii de restabilirea termenului, iar în hotărârea de arbitraj nu s-a dat apreciere.

În concluzie, reclamantul Railean Ivan a invocat că, potrivit principiului de bază a procesului echității garantat de art. 4 din Legea nr. 23 din 22.02.2008 cu privire la arbitraj, art. 26 din Codul de procedură civilă, art. 6 CEDO, este principiului contradictorialității probelor.

Noțiunea de proces echitabil definește un drept fundamental asigurat prin Constituție, de a fi respectat și de statul Republica Moldova.

Această noțiune presupune și că instanțele de judecată, implicit și cele de arbitraj, au obligația de i da răspuns expres și explicit la cele mai importante întrebări, acordând părții posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins.

Nerespectarea acestei obligații se consideră o încălcare a art. 6 par. 1 din CEDO.

Temeiurile prevăzute de art. 480 alin. (2) lit. h) din Codul de procedură civilă nu reprezintă o extindere limitată a diferitor motive, dar constituie o siguranță în sensul, că, dacă celelalte motive anterioare nu ar sancționa încălcarea principiilor fundamentale ale legislației o atare încălcare să nu rămână fără urmări.

Dat fiind faptul că, acest temei este unul general, instanței de judecată prin rolul său diriguitor îi revine în fiecare caz concret, misiunea să determine în ce măsură încălcarea a avut loc.

Din conținutul hotărârii de arbitraj contestată, nu rezultă că argumentele părții pîrîte în procedura de arbitraj au fost auzite și combătute, circumstanță ce denotă încălcarea principiului contradictorialității probelor, prin prisma dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 23 din 22.02.2008 cu privire la arbitraj care enumeră principiile de bază ale arbitrajului.

Stabilirea corectă a obiectului probațiunii în pricinile civile este un procedeu complex cu importanță practică deosebită pentru soluționarea justă a pricinii. Fixarea tuturor faptelor necesare de a fi dovedite va decide în final soarta procesului și a actelor procesuale. Precizarea corectă a obiectului probațiunii este elementul primar și primordial al probațiunii. Determinarea incorectă a obiectului probațiunii poate duce la emiterea unei hotărâri netemeinice.

Instanța de arbitraj a ignorat obligația de a proceda la o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și cererilor de probă ale părților sub rezerva aprecierii pertinenței acestora coroborat cu dreptul părților unui proces de a-și prezenta observațiile pe care le apreciază ca fiind pertinente cauzei lor și de a obține o hotărâre în care motivele pe care le invocă să fie tratate în mod corespunzător. De altfel, acest drept nu poate fi considerat ca fiind efectiv decât dacă aceste observații sunt cu adevărat „ascultate", adică examinate propriu-zis de către instanța sesizată.

Reclamantul Ivan Railean, prin cererea depusă solicită: desființarea integrală a hotărârii Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 02 mai 2023 pe cauza Societatea Comercială "BPM PLUS" S.R.L. împotriva Ivan Railean cu privire la încasarea sumei.

13. Pârâtul S.C. "BPM-Plus" la data de 07 iulie 2025 a depus referință la cererea de concretizare înaintată de reclamantul Railean Ivan. În motivarea referinței, pîrîtul a menționat că, argumentele suplimentare expuse în cererea de concretizare a circumstanțelor de fapt și de drept cu privire la desființarea hotărârii arbitrale a Curții de Arbitraj Economic a RM în dosarul 2-19/2022 nu sunt interpretate corect de pârât din cauza următoarelor.

Avocatul afirmă: Numirea arbitrilor poate fi realizată prin indicarea acestora în convenția de arbitraj, prin indicarea în convenția arbitrală a modului de numire a arbitrilor sau printr-o notificare scrisă adresată părții opuse. Astfel, dacă convenția de arbitraj prevedea modul de numire a arbitrilor și partea nu a fost informată despre aceasta, sau dacă părții nu i s-a trimis o notificare privind numirea arbitrilor conform art. 12 din Legea cu privire la arbitraj, acest fapt va constitui un temei pentru anularea hotărârii.

În alin. (1) al art. 12 din Legea RM privind arbitrajul se prevede: „Arbitrii sunt numiți sau înlocuiți potrivit convenției de arbitraj". Părțile, ghidându-se de această normă juridică, au stipulat în pct. 7.5 al contractului nr. 454 din 11.09.2017 și în pct. 1 al convenției de arbitraj că litigiile vor fi soluționate „în componența unui judecător arbitral unic, numit de către președintele Curții de Arbitraj Economic a RM, conform Regulamentelor acesteia, în temeiul legislației Republicii Moldova". Pe baza acestor înțelegeri, președintele Curții de Arbitraj a numit arbitrul și, în temeiul încheierii din 26.09.2022, a atribuit examinarea dosarului arbitrului V. Apostol, iar la 26.09.2022, arbitrul menționat a emis o

încheiere privind acceptarea cererii arbitrale și pregătirea dosarului pentru examinare.

La adresa lui Railean Ivan Boris, S.R.L. MC-CONSULTING și executorului judecătoresc Stoian G. au fost expediate citații, la care erau anexate cererea arbitrală și documentele la aceasta, cererea de repunere în termen, precum și încheierea menționată mai sus din 20.05.2025 privind acceptarea cererii arbitrale și pregătirea dosarului pentru examinare. Din aceste documente reieșea că arbitrul Apostol V., numit de președintele Curții, va soluționa litigiul.

Conform textului încheierii: «*Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova de pe lângă Asociația de Arbitraj a RM, în componența judecătorului arbitral Apostol Veaceslav, în executarea încheierii Președintelui Curții de Arbitraj Economic a RM din 26.09.2022 cu privire la cererea arbitrală, depusă la 26.09.2022 de către întreprinderea SRL „BPM-PLUS" împotriva lui RAILEAN IVAN, privind încasarea datoriei în sumă de 722 153,81 lei şi compensarea taxei arbitrale în mărime de 18 053,84 lei, stabilind că, în conformitate cu clauza arbitrală stipulată în pct. 1 al convenției de arbitraj fără număr din 25.09.2021, toate litigiile dintre părți urmează să fie soluționate în limba rusă, însă cu emiterea în limba de stat a RM a tuturor actelor și notificărilor obligatorii, de către un singur judecător arbitral din cadrul Curții de Arbitraj Economic a RM, desemnat de Președintele său, conform regulamentelor și legislației RM, având locul examinării în mun. Chişinău, luând în considerare că reclamantul a îndeplinit cerințele privind depunerea cererii arbitrale, iar examinarea acesteia i-a fost încredințată*,...»

Prin urmare, afirmația reprezentantului lui Railean Ivan despre neinformarea privind numirea arbitrului nu este corectă.

Ca dovadă a practicii judiciare consacrate de desființare a hotărârilor arbitrale, reclamantul face referire la hotărârea Curții de Apel Chișinău din 18.12.2018 Dosarul nr. 2r-2507/2018 (02-2r-24797-03122018). Presupune că încălcarea procedurii de formare a arbitrajului și necomunicarea arbitrului desemnat a fost cauza desființării hotărârii, însă acest lucru nu este în întregime adevărat. De fapt, Curtea de Apel de la Chișinău a lăsat în vigoare încheierea primei instanțe privind desființarea hotărârii arbitrale, deoarece cauza a fost judecată în absența pârâtului. Fapt menționat de Curtea de Apel Chișinău în hotărâre: Colegiul civil apreciază critic argumentul recurentului precum că este eronată concluzia primei instanțe cu privire la faptul că cererea de arbitraj a fost

examinată în absența părții, având în vedere SRL "BPM-Plus", prin cererea din 22 ianuarie 2018, a solicitat examinarea cauzei în absența sa. În sensul dat, Colegiul civil reține prevederile pct.12.3 din Regulamentul cu privire la activitatea Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrare a Asociației de Arbitraj din Republica Moldova nr.1/15 din 14 ianuarie 2015, care stabilesc că neprezentarea în ședința arbitrală a reprezentanților tuturor părților litigante citate legal, fără comunicarea Curții de Arbitraj a temeiurilor acesteia, atrage amânarea ședinței pentru o altă dată calendaristică. În context, Colegiul civil reține că potrivit prevederilor date, arbitrul urma să amâne ședința de judecată pentru o altă dată, având în vedere că doar reprezentantul reclamantului SRL "BPM-Plus" a solicitat examinarea cauzei în absența sa, pe când Lidia Vița, fiind citată legal, nu s-a prezentat în ședința arbitrală, fără comunicarea Curții de Arbitraj a temeiurilor neprezentării sale (f.d.11-15).

De asemenea, instanța face trimitere la articolul 480 alin. 2 lit. f) din Codul de Procedură Civilă al RM. Cu toate acestea, în timpul examinării acestei cauze, arbitrul Silvia Ursu nu a trimis încheierea privind admiterea cererii arbitrale și pregătirea cauzei pentru examinare. Arbitrul Apostol V. a trimis această încheiere către Railean Ivan.

Argumentându-și punctele de vedere, avocatul pârâtului face referire la o hotărâre a Curții de Apel Nord din 13 martie 2018, care a examinat un litigiu între SA „Avicola Nord" și SRL „Imperiul Juridic". În susținerea poziției sale, avocatul citează un extras din aceasta Judecătorii concluzionează: „*Curtea de Apel consideră că materialele dosarului nu conţin probe care să confirme notificarea SA „AVICOLA NORD" prin care i se propune să desemneze un arbitru. Astfei, având în vedere că nu a fost respectată procedura de desemnare a arbitrului unic, prevăzută la art. 12 alin. (3) şi (4) din Legea cu privire la arbitraj, Curtea de Apel consideră că există temeiul pentru anularea hotărârii arbitrale, prevăzut la art. 480 alin. (2) lit. f din Codul de Procedură Civilă al RM.*" Avocatul afirmă că practica judiciară arată: dacă partea interesată nu a fost legal notificată despre desemnarea (numirea) arbitrilor, acest fapt constituie un temei pentru anularea hotărârii arbitrale.

Pîrîtul menționează că, în clauza arbitrală încheiată între SA „Avicola Nord" și SRL „Imperiul Juridic" nu era prevăzută numirea arbitrului de către președintele instanței, ci se specifica doar că litigiul va fi soluționat de un arbitru unic. În acest

caz, părțile, respectând normele imperative ale art. 12 din Legea RM cu privire la arbitraj, erau obligate să invite cealaltă parte, printr-o notificare scrisă, să participe la desemnarea arbitrului. La alin. (3) al art. 11 din Legea RM din 22.02.2008 se precizează: „Părțile sunt libere să stabilească numărul de arbitri și modul lor de numire." în conformitate cu această normă legală, SRL „BPM-PLUS" și RAILEAN IVAN BORIS au prevăzut că arbitrul va fi numit de președintele Curții de Arbitraj. Iar alin. (3) al art. 12 din Legea RM cu privire la arbitraj scutește părțile de obligația de a propune reciproc, în scris, candidatura arbitrilor, în cazul în care procedura de numire a fost prevăzută în prealabil.

Întrucât clauza arbitrală încheiată între SA „Avicola Nord" și SRL „Imperiul Juridic" și clauza arbitrală încheiată între SRL „BPM-PLUS" și RAILEAN IVAN BORIS diferă ca conținut, invocarea de către avocat a hotărârii menționate mai sus ca exemplu de practică judiciară este eronată.

Părțile au stipulat că, litigiile vor fi examinate în componența unui judecător arbitral unic, numit de către președintele Curții de Arbitraj Economic a RM, conform Regulamentelor acesteia, în temeiul legislației Republicii Moldova. La art. 12 al. 3 al Legii cu privire la arbitraj se indică: „*în cazul în care arbitrul unic sau, după caz, arbitrii nu au fost numiți prin convenție de arbitraj și nici nu s-a prevăzut modalitatea de numire, partea care vrea să recurgă la arbitraj trimite o notificare scrisă părții adverse, prin care aceasta din urmă este invitată să numească arbitrul*". Din interpretarea acestei norme de drept rezultă că, SRL „BPM-PLUS". era obligată să notifice RAILEAN IVAN BORIS, doar în cazul în care nu a fost prevăzută procedura de numire a arbitrilor. Pct. 7.5 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 454 din 11.09.2017 prevede: „*litigiul se examinează de către Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj din RM constituită dintr-un arbitru, numit de către președintele Curții de Arbitraj Economic, conform Regulamentelor acesteia, în temeiul legislației Republicii Moldova*". Adică părțile contractuale au prevăzut, că în caz de apariție a litigiilor, arbitrul va fi numit de către președintele Curții de Arbitraj în conformitate cu regulamentele acesteia. O asemenea procedură se admite. În conformitate cu pct. 4.3 al Regulamentului Curții de Arbitraj Economic a RM publicat pe site-ul instanței http://www arbitraj.md/pdf/ru_reglament.pdf

„*Președintele în cadrul competenței sale, ținând cont de opiniile părților, numește judecători arbitrali pentru proceduri arbitrale...*". în conformitate cu art. 4 al Legii cu privire la arbitraj, unul din principiile de bază ale arbitrajului sunt:

libertatea convențiilor în arbitraj și constituirea arbitrajului în conformitate cu convenția părților. Părțile au urmat aceste principii, stipulând la pct 7.5. al contractului nr. 454 din 11.09.2017 procedura de numire a arbitrului prin delegarea acestei funcții președintelui Curții de arbitraj. Părțile în clauza compromisorie s-au exclus de la participarea la procedura prealabilă de numire a arbitrilor, ele nu au prevăzut posibilitatea confirmării sau oferirii acordului pentru numirea arbitrilor. Curtea a realizat procedura de numire a arbitrului, îndeplinind întocmai voința ambelor părți, expusă în clauza compromisorie - în conformitate cu instrucțiunile directe ale părților, prin urmare, nu există nici o încălcare a drepturilor părților în cadrul procedurii de numire a arbitrului. Obligația reclamantului de a face acest lucru apare doar atunci când părțile clauzei compromisorii nu au prevăzut procedura de numire a arbitrului.

Instanțele de apel ale RM de repetate ori s-au expus pe marginea faptului că, dacă procedura de numire a arbitrilor este prevăzută în clauza de arbitraj, atunci aceasta corespunde legislației RM.

În art. 12 alin. 4-8 din Legea RM din 22.02.2008 r. cu privire la arbitraj este indicată procedura de notificare: Notificarea prevăzută la alin.(3) trebuie să se refere la convenția de arbitraj, să enunțe succint pretențiile și temeiurile lor (obiectul litigiului), să indice numele, domiciliul și datele profesionale ale arbitrului unic propus sau numit de partea care vrea să recurgă la arbitraj. Partea notificată trebuie să trimită, la rîndul ei, în termen de 15 zile de la primirea notificării, răspuns la propunerea de numire a arbitrului. Partea care a notificat cealaltă parte despre numirea arbitrului nu poate revoca fără consimțământul celeilalte părți numirea astfel făcută. Dacă partea opusă nu numește în termen un arbitru, instanța de judecată, în cazul arbitrajului ad-hoc, sau președintele arbitrajului, în cazul arbitrajului instituționalizat, trebuie să numească un arbitru la cererea primei părți. Numirea unui arbitru de către o parte nu limitează dreptul acesteia de a invoca incompetența arbitrajului. însă părțile ar fi trebuit să îndeplinească aceste cerințe legale numai în cazul în care nu ar fi prevăzut în prealabil procedura de numire a arbitrului. Or, SRL "BPM-Plus”., S.R.L. RAILEAN IVAN BORIS au prevăzut procedura de numire în punctul 7.5. al contractului nr. 454 din 11.09.2017 că litigiile vor fi soluționate în componenta unui judecător arbitral unic, numit de către președintele Curții de Arbitraj Economic a RM, conform Regulamentelor acesteia, în temeiul legislației Republicii Moldova. Părțile au îndeplinit cerințele articolului 12 alin. 1,3 din

Legea RM nr. 23 din 22.02.2008 cu privire la arbitraj Prin urmare, concluziile judecătorului Lilia Țurcan cu privire la faptul că partea interesată nu a fost notificată în conformitate cu procedura prevăzută de lege cu privire la alegerea (numirea) arbitrilor sunt eronate, iar trimiterea la încălcarea articolului 480 alin. 2 lit. f) din Codul de procedură civilă al RM nu este legală. Obligația de a transmite notificarea, propunerea privind arbitrul care urmează să fie numit revine părților numai în cazul în care acordul de arbitraj sau clauza compromisorie nu prevede procedura de numire a arbitrului. Și această obligație, în sensul articolului 12 alin. 3 din LEGEA RM nr. 23 din 22.02.2008, nu revine instanței arbitrale, ci părții care intenționează să se adreseze arbitrajului, care, prin notificare scrisă, invită cealaltă parte să participe la numirea acestora.

În continuare, pârâtul susține că SRL „BPM-PLUS", la depunerea cererii arbitrale, nu a indicat statutul procesual al „MC-Consulting" SRL și al executorului judecătoresc G. Stoian. În textul cererii arbitrale, la pagina 3 (fila 2 din dosarul arbitral) și anexată la prezenta referință, este specificat: „Solicit atragerea în calitate de intervenient accesoriu (care nu formulează pretenții proprii asupra obiectului litigiului), a administratorului judiciar al S.R.L. MC-CONSULTING, Gavris Nicolae.” Conform procesului-verbal al ședinței arbitrale din 16.03.2023 (fila 119 din dosarul arbitral), atât „MC-Consulting” SRL, cât și executorul judecătoresc G. Stoian sunt menționați ca intervenienți accesorii. Și în conformitate cu alin. (1) al art. 480 din Codul de Procedură Civilă al RM: „Hotărârea arbitrală se desființează numai în cazurile prevăzute de prezentul articol.” Astfel, chiar dacă statutul procesual nu ar fi fost indicat, acest fapt nu ar constitui un temei pentru anulare.

În dosarul nr. 2i-13/19 2-19190398-28-2i-29112019 din 27.01.2020, Judecătoria Edineț, sediul central, a decis inițierea procesului de insolvabilitate împotriva S.R.L. MC-CONSULTING și desemnarea lui Gavris Nicolae în calitate de administrator judiciar. Conform tabelului definitiv consolidat al datoriilor creditorului S.R.L. MC-CONSULTING din 09.03.2020, SRL „BPM-PLUS” a fost confirmat ca creditor chirografar de rangul V, cu o sumă totală de 723.094,01 lei. Dacă scădem cheltuielile de executare în sumă de 840,20 lei, avansate în scopul executării titlului executoriu nr. 2c-8/2019, și taxa de stat de 100 lei achitată la depunerea cererii de eliberare a titlului executoriu, rezultă suma de 722.153,81 lei. Această datorie a fost garantată de RAILEAN IVAN BORIS în calitate de fidejusor. În pofida confirmării datoriei principale în cadrul dosarului de

insolvabilitate, citațiile din partea Curții de Arbitraj au fost transmise către S.R.L. MC-CONSULTING. De asemenea, citațiile adresate către RAILEAN IVAN BORIS, către intervenientul accesoriu (care nu formulează pretenții proprii asupra obiectului litigiului) S.R.L. MC- CONSULTING, executorul judecătoresc Stoian G. și avocatul Moraru D. au fost transmise și recepționate, respectiv, la datele de 06.03.2023, 03.03.2023, 02.03.2023, fapt confirmat prin avizul de primire. Prin urmare, afirmația avocatului conform căreia S.R.L. MC-CONSULTING nu ar fi fost invitat să participe la proces este, de asemenea, nefondată. Din materialele dosarului rezultă că a fost invitat administratorul desemnat în temeiul încheierii instanței, în contextul inițierii procesului de insolvabilitate. Astfel, Curtea de Arbitraj, studiind pe deplin materialele cauzei, nu a încălcat niciunul dintre principiile legislației Republicii Moldova.

De asemenea, pârâtul menționează că, în ședința arbitrală din 29.01.2023, reprezentantul pârâtului Railean Ivan - avocatul Moraru Daniela a solicitat numirea unei expertize grafoscopice. În procesul-verbal al ședinței arbitrale din 14.02.2023 se precizează că arbitrul a hotărât să respingă cererea din 26.01.2023 privind efectuarea expertizei judiciare. Totuși, în materialele dosarului lipsește încheierea din 14.02.2023, dar este încheierea din 14.02.2022. Într-adevăr, a fost comisă o greșeală. însă, în conformitate cu alin. (4) art. 29 din Legea RM cu privire la arbitraj: "Greșelile tipografice, de calcul sau alte greșeli similare ori omisiuni din hotărâre pot fi rectificate, printr-o încheiere, la cererea oricărei părți sau din oficiu de către arbitri, în termenul prevăzut de alin.(3)." Pârâtul, primind hotărârea la data de 17.05.2023, nu s-a folosit de acest drept. Potrivit alin. (1) art. 480 din Codul de Procedură Civilă al RM: "Hotărârea arbitrală se desființează numai în cazurile prevăzute de prezentul articol." Astfel, o greșeală tipografică nu constituie un temei pentru anularea hotărârii arbitrale.

În continuare, pârâtul menționează că în materialele dosarului arbitral nr. 2-19/22 există o cerere a reprezentantului „BPM PLUS” SRL privind repunerea în termenul de prescripție. Se afirmă că Curtea de Arbitraj nu l-a notificat pe Railean Ivan cu privire la această cerere, iar arbitrul nu și-a exprimat concluziile în hotărâre. Examinând materialele dosarului, a constatat că, acestuia i-au fost transmise materialele dosarului, pe care le-a primit la data de 29.09.2022. În afară de aceasta, conform capturii de ecran (fila 76 din dosarul arbitral), de pe adresa de e-mail a Curții de Arbitraj info@arbitraj.md, reiese că, la solicitarea reprezentantului lui Railean Ivan Boris (procesul-verbal din 27.10.2022, fila 63 din

dosarul arbitral, procesul- verbal din 22.11.2022, fila 73 din dosarul arbitral), Curtea de Arbitraj a transmis pe adresa de e-mail mc-contabil@mail.ru și pe adresa de e-mail a avocatului danymoraru@mail.ru cererea arbitrală tradusă în limba de stat și documentele anexate acesteia, precum și cererea reprezentantului „BPM PLUS" SRL privind repunerea în termenul de prescripție. Aceste documente sunt incluse în fișierul denumit „materialele dosarului". Răspunsul Curții de Arbitraj din 17.06.2025 confirmă cele menționate mai sus.

În conformitate cu art. 24 alin. 1,2,5 din Legea RM din 22.02.2008, La dezbaterea litigiului, părțile pot participa personal sau prin reprezentanți și pot fi asistate de orice persoană. Faptul că partea citată legal nu s-a prezentat la dezbatere nu împiedică dezbaterea litigiului, cu excepția cazului când partea lipsă invocă, cel târziu în preziua dezbaterii, motive temeinice de amânare, informând cealaltă parte și arbitrii. Amânarea poate fi cerută numai o singură dată. Dezbaterile arbitrale se consemnează în încheierea ședinței. Orice dispoziție a instituției arbitrale va fi consemnată în încheiere și va fi motivată. Arbitrul, printr-o încheiere protocolară conform procesului-verbal al ședinței arbitrale din 16.03.2023 (fila 133 din dosarul arbitral), a admis cererea de repunere în termenul de prescripție, respectând normele juridice menționate mai sus.

Astfel, în baza argumentelor din referință descrise mai sus, S.C. "BPM-Plus" S.R.L., a solicitat respingerea cererii înaintate de Railean Ivan privind anularea Hotarîrii arbitrale nr. 2-19/2022.

II. Soluția instanţei de fond:

14. Prin încheierea Judecătoriei Drochia (sediul Dondușeni) din 31 iulie 2025, s-a dispus:

Se admite cererea Railean Ivan către SC „BPM-Plus" SRL privind desființarea hotărîrii arbitrale .

*Se desfiinţează hotărârea arbitrală adoptată de judecătorul arbitrai din cadrul Curţii de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociaţiei arbitrare a R. Moldova, Veaceslav APOSTOL din 02.05.2023 în dosarul nr. 2-19/2022 în procedura arbitrală. la cererea arbitrală depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată , BPM-Plus", prin care s-a hotărât: de a încasa de la în mod solidar de la fidejusorul Railean Ivan Boris (IDNP *****, *****, MD-5101) în*

beneficiul Societăţii cu Răspundere Limitată „BPM-Plus” (IDNO 1020606003790, sediul Republica Moldova, or. Rezina, str. 27 August nr. 5), datoria în mărime de 722153,81 lei, şi contravaloarea taxei de arbitraj în mărime de 18053,84 lei, în sumă totală de 740207,65 (şapte sute patruzeci mii două sute şapte,65) lei.

Se respinge ca neîntemeiată cererea depusă de S.R.L. ”BPM- Plus” şi se refuză eliberarea titlului de executare silită a hotărârii arbitrale emisă la data de 02.05.2023 de către arbitrul, judecătorul unic ai Curţii de Arbitraj Economic a Republicii Moldova – Apostol Veaceslav, în cauza arbitrală nr. 2-19/2022.

Se explică părţilor în arbitraj că se pot adresa, pentru soluţionarea unui astfel de litigiu în instanţa de judecată, în conformitate cu regulile generale prevăzute de Codul de procedură civilă.

III. Solicitarea recurentului:

15. La 18 august 2025 S.R.L. ”BPM-Plus” a depus cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Drochia (sediul Dondușeni) din 31 iulie 2025, prin care solicită admiterea cererii de recurs, a casa încheierea contestată și a elibera titlul executoriu privind încasarea de la Railean Boris în beneficiul S.R.L, ”BPM-Plus” a datoriei de bază în sumă de 722 153,81 lei, a cheltuielilor pentru taxa de arbitraj în valoare de 18 053,84 lei, a cheltuielilor pentru taxa de stat în valoare de 250 lei, taxei de timbre 400 lei.

16.În motivarea recursului, recurentul a invocat următoarele temeiuri:

Judecătoria Drochia (sediul Dondușeni) a emis la 31.07.2025 în dosarul nr. 2-674/2024 2-23079850-28-2-24072024, încheierea, prin care a admis cererea lui RAILEAN IVAN BORIS cu privire la desființarea hotărârii arbitrale nr. 2-19/2022 din 02.05.2023 şi a respins cererea de eliberarea a titlului executoriu.

Conform hotărârii arbitrale de la fidejusorul RAILEAN BORIS în beneficiul S.R.L. ”BPM-PLUS” a fost încasată suma datoriei de bază în cuantum de 722 153,81 lei şi a taxei de arbitraj în valoare de 18 053,84 lei.

Considerăm că prima instanță nu a aplicat legea aplicabilă, a aplicat o lege neaplicabilă, nu a evaluat probele și a interpretat în mod eronat legea.

Instanța a făcut următoarele concluzii eronate.

1.La pagina 23 a încheierii din 31.07.2025 este expus altfel: Instanța consideră că, chiar daca părțile stabilesc prin convenție unele reguli de procedură arbitrală, acestea urmează să țină cont şi de normele legale imperative. Norme juridice ce vizează constituirea arbitrajului sun reglementate de prevederile art. 11-16 a Legii nr. 23/2008 cu privire la arbitraj, iar procedura de examinare a litigiului în arbitraj e prevăzută de art. 1 alin. 2) din aceeaşi lege. Numirea arbitrilor poate avea loc prin indicarea în convenția arbitrală a acestora, prin indicarea în convenția arbitrală a modalității de numire a arbitrilor sau prin intermediul unei notificări scrise, adresate părții adverse. Astfel, dacă convenția arbitrală prevedea modul de numire a arbitrilor şi partea nu a fost înştiințată despre aceasta, acest fapt ar constitui temei pentru desființarea hotărârii. Subsecvent, motivul de neînştiințare despre numirea arbitrilor o demonstrează însăşi materialele prezentate din cadrul dosarului nr. 2-19/2022 CAE RM, şi anume citația adresată cet. Railean Ivan Boris. Astfel reieşind din cele indicate mai sus, şi din materialele dosarului Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova în cauza nr. 2-19/2022 din 02 mai 2023, arbitru Apostol Veaceslav, instanța conchide că, Railean Ivan Boris nu a fost înștiințat despre numirea judecătorului Veaceslav Apostol în calitate de rbitru, circumstanțe care în cumul constituie temei de desființare a hotărârii arbitrale în conformitate cu prevederile art. 480 alin lit. f) Codul de procedură civilă.

Concluzia judecătorului conform căreia partea interesată nu a fost notificată în conformitate cu procedura prevăzută de lege cu privire la alegerea (numirea) arbitrilor, precum şi referința la încălcarea art. 480 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nu corespund realității.

In primul rând, obligația de a trimite notificarea, propunerea privind arbitrul care urmează să fie numit revine părților numai în cazul în care convenția de arbitraj sau clauza arbitrală nu prevăd procedura de numire a arbitrului. Și această obligație, în sensul art. 12 alin. 3 din Legea nr. 23 din 22.02.2008, nu revine instanței arbitrale, ci părții care intenționează să se adreseze arbitrajului, care, prin notificare scrisă, invită cealaltă parte să participe la numirea acestora. Părțile au stipulat că litigiile vor fi examinate în componența unui judecător arbitral unic, numit de către preşedintele Curții de Arbitraj Economic a RM, conform Regulamentelor acesteia, în temeiul legislației Republicii Moldova.

La art. 12 al. 3 al Legii cu privire la arbitraj se indică: In cazul în care arbitrul unic sau, după caz, arbitrii nu au fost numiţi prin convenţie de arbitraj şi nici nu s-a prevăzut modalitatea de numire, partea care vrea să recurgă la arbitraj trimite o notificare scrisă părţii adverse, prin care aceasta din urmă este invitată să numească arbitrul".

Din interpretarea acestei norme de drept rezultă că, S.R.L. ”BPM-PLUS” era obligată să notifice RAILEAN IVAN BORIS, doar în cazul în care nu a fost prevăzută procedura de numire a arbitrilor. Pct. 7.5 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 454 din 11.09.2017 prevede: „litigiul se examinează de către Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj din RM constituită dintr-un arbitru, numit de către preşedintele Curțiide Arbitraj Economic, conform Regulamentelor acesteia, în temeiul legislației Republicii Moldova".

Adică părțile contractuale au prevăzut, că în caz de apariție a litigiilor, arbitrul va fi numit de către președintele Curții de Arbitraj în conformitate cu regulamentele acesteia. O asemenea procedură se admite.

În conformitate cu pct. 4.3 al Regulamentului Curții de Arbitraj Economic a RM publicat pe site-ul instanței http://www.arbitraj.md/pdf/ru_reglament.pdf „Preşedintele în cadrul competenței sale, ținând cont de opiniile părților, numeşte judecători arbitrali pentru proceduri arbitrale...". In conformitate cu art. 4 al Legii cu privire la arbitraj, unul din principiile de bază ale arbitrajului sunt: libertatea convenţiilor în arbitraj şi constituirea arbitrajului în conformitate cu convenţia părților. Părțile au urmat aceste principii, stipulând la pct 7.5. al contractului nr. 454 din 11.09.2017 procedura de numire a arbitrului prin delegarea acestei funcții preşedintelui Curții de arbitraj. Părțile în clauza compromisorie s-au exclus de la participarea la procedura prealabilă de numire a arbitrilor, ele nu au prevăzut posibilitatea confirmării sau oferirii acordului pentru numirea arbitrilor. Curtea a realizat procedura de numire a arbitrului, îndeplinind întocmai voința ambelor părți, expusă în clauza compromisorie - în conformitate cu instrucțiunile directe ale părților, prin urmare, nu există nici o încălcare a drepturilor părților în cadrul procedurii de numire a arbitrului. Obligația reclamantului de a face acest lucru apare doar atunci când părțile clauzei compromisorii nu au prevăzut procedura de numire a arbitrului.

În al doilea rând: În alin. (1) al art. 12 din Legea RM privind arbitrajul se prevede: „Arbitrii sunt numiţi sau înlocuiţi potrivit convenţiei de arbitraj". Părțile, ghidându-se de această normă juridică, au stipulat în pct. 7.5 al contractului nr. 454 din 11.09.2017 şi în pct. 1 al convenției de arbitraj că litigiile vor fi soluționate în componenţa unui judecător arbitral unic, numit de către preşedintele Curții de Arbitraj Economic a RM, conform Regulamentelor acesteia, în temeiul legislației Republicii Moldova".

Pe baza acestor înțelegeri, preşedintele Curții de Arbitraj a numit arbitrul şi, în temeiul încheierii din 26.09.2022 (există în materialele dosarului), a atribuit examinarea dosarului arbitrului V. Apostol. lar la 26.09.2022 (există în materialele dosarului). Arbitrul menționat a emis o încheiere privind acceptarea cererii arbitrale și pregătirea dosarului pentru examinare. La adresa lui RAILEAN IVAN BORIS, S.R.L. MC-CONSULTING şi executorului judecătoresc Stoian G. au fost expediate citații, la care erau anexate cererea arbitrală şi documentele la aceasta, cererea de repunere în termen, precum și încheierea menționată mai sus din 26.09.2022 privind acceptarea cererii arbitrale și pregătirea dosarului pentru examinare. Faptul că în citație (există în materialele dosarului), şi anume în rubrica „anexa", este indicat: „copia cererii de arbitraj cu anexe, încheieri", confirmă cele menționate mai sus. Din aceste documente reieșea că arbitrul Apostol V., numit de preşedintele Curții, va soluționa litigiul. Redau un extras din textul încheierii: ”Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova de pe lângă Asociația de Arbitraj a RM, în componența judecătorului arbitral Apostol Veaceslav, în executarea încheierii Președintelui Curții de Arbitraj Economic a RM din 26.09.2022 cu privire la cererea arbitrală, depusă la 26.09.2022 de către întreprinderea S.R.L. „BPM-PLUS" împotriva lui RAILEAN IVAN, privind încasarea datoriei în sumă de 722 153,81 lei şi compensarea taxei arbitrale în mărime de 18 053,84 lei, stabilind că, în conformitate cu clauza arbitrală stipulată în pct. 1 al conventiei de arbitraj nr. fără număr din 25.09.2021, toate litigiile dintre părti urmează să fie solutionate în limba rusă, însă cu emiterea în limba de stat a RM a tuturor actelor si notificărilor obligatorii, de către un singur judecător arbitral din cadrul Curtii de Arbitraj Economic a RM. desemnat de Presedintele său, conform regulamentelor şi legislatiei RM, având locul examinării în mun. Chisinău, luând în considerare că reclamantul a îndeplinit cerintele privind

depunerea cererii arbitrale, iar examinarea acesteia mi-a fost încredintată, ...» corectă.

Prin urmare, afirmația judecătorului despre neinformarea privind numirea arbitrului nu este În pct. 20.1 din Regulamentul Curții de Arbitraj (anexat la dosar) se menționează: În decurs de 7 zile de la începutul procedurii arbitrale, Secretariatul: a) citează părțile privind data şi locul şedinței arbitrale; b) expediază pârâtului copia cererii de arbitraj şi înscrisurilor anexate la aceasta: c) prezintă pârâtului un termen de pînă la 30 zile pentru a prezenta completului de judecată o referinţă motivată scrisă la cererea de arbitraj cu anexarea probelor, solicită opinia acestuia privind completul de judecată şi modalitate de formare a acestuia, dacă aceste chestiuni nu au fost convenite anterior de către ambele părti. În alin. 2 al art. 5 din Legea RM din 22.02.2008 se menţionează: Părţile pot stabili, respectînd ordinea publică şi bunele moravuri, precum şi dispoziţiile imperative ale legii, prin convenţie de arbitraj sau prin act scris încheiat ulterior, fie direct, fie cu referire la o anumită reglementare avînd ca obiect arbitrajul, normele de constituire a arbitrajului; numirea, revocarea şi înlocuirea arbitrilor; termenul şi locul arbitrajului; normele de procedură pe care arbitrajul trebuie să le urmeze în soluţionarea litigiului; normele cheltuielilor arbitrale şi repartizarea acestor cheltuieli, conţinutul şi forma hotărîrii arbitrale; alte norme privind buna desfăşurare a arbitrajului.

De asemenea, în conformitate cu alin. (3) al art. 11 din Legea RM din 22.02.2008, părțile au prevăzut procedura de numire a arbitrului în pct. 7.5 al contractului încheiat şi în pct. 1 al convenției de arbitraj din 25.09.2021. Arbitrul Apostol V., trimițând pârâtului încheierea privind acceptarea cererii arbitrale şi pregătirea dosarului pentru examinare. I-a informat cu privire la cine examinează, pârâtul nu neagă primirea documentelor menționate mai sus.

Menționează în mod special că la data de 07.07.2025 instanţa a primit de la S.R.L. „BPM-PLUS" o referință suplimentară, la care au fost anexate încheierea privind acceptarea cererii arbitrale şi pregătirea dosarului pentru examinarea din 26.09.2022, citația pentru 16.03.2023, citația pentru 16.03.2023. Toate argumentele care contrazic poziția lui RAILEAN IVAN BORIS expuse în prezentul recurs au fost prezentate de către S.R.L. ”BPM-PLUS” şi în referința suplimentară. Însă judecătorul primei instanțe în încheierea din 31.07.2025, nu a

evaluat nici argumentele mele, nici probele anexate, încălcând astfel art. 241 alin. (5), art. 130 alin. (4), (5) din Codul de procedură civilă al RM, care obligă instanța să prezinte motivele pentru care respinge anumite probe.

2. La pagina 23 din încheierea din 31.07.2025 este menționat astfel: instanța atestă că, la materialele dosarului civil 2-19/22 există o cerere din partea reprezentantului "BPM PLUS" S.R.L. prin care solicită restabilirea termenului de prescripție asupra următoarelor facturi nr. IM0897720 din 01.10.2018; nr. IM0897749 din 02.10.2018 Nr. IM0898630 din 17.10.2018; nr. IM0898658 din 17.10.2018, nr. IM1019995 din 18.03.2019, nr. IM1020016 din 18.03.2019; nr. IM1021733 din 10.04.2019, nr. IM1021793 din 10.04.2019, nr. IM1477724 din 10.05.2019; nr. IM1477786 din 12.05.2019, IM1518310 din 20.06.2019, IM1518311 din 20.06.2019; nr. IM1519523 din 04.07.2019., nr. IM1519604 din 06.07.2019., nr. IM1519608 din 06.07.2019; nr. IM1520943 din 25.07.2019., nr. IM 1760426 din 16.08.2019., nr. IM1761829 din 05.09.2019., nr. IM1761883 din 05.09.2019. Arbitrul nu a anunțat pârâtul Railean Ivan despre cererea privind repunerea în termen a facturilor menționate, totodată arbitrul nu s-a expus asupra cererii respective în hotărârea respectivă.

Conform capturii de ecran (fila 76 din dosarul arbitral) de pe adresa de e-mail a Curții de Arbitraj info@arbitraj.md, reiese că, la solicitarea reprezentantului lui Railean Ivan Boris (procesul-verbal din 27.10.2022, fila 63 din dosarul arbitral, procesul-verbal din 22.11.2022, fila 73 din dosarul arbitral), Curtea de Arbitraj a transmis pe adresa de e-mail mccontabil@mail.ru și pe adresa de e-mail a avocatului danymoraru@mail.ru cererea arbitrală tradusă în limba de stat și documentele anexate acesteia, precum şi cererea reprezentantului „BPM PLUS" SRL privind repunerea în termenul de prescripție. Aceste documente sunt incluse în fişierul denumit materialele dosarului". Răspunsul Curții de Arbitraj din 17.06.2025 confirmă cele menționate mai sus.

Menţionează în mod special că la data de 07.07.2025 instanța a primit de la SRL „BPM-PLUS" o referință suplimentară, la care au fost anexate răspunsul instanței de arbitraj și capturile de ecran menționate mai sus, care confirmă expedierea către pârât a cererii de repunere în termen. Argumentele care contrazic poziția lui RAILEAN IVAN BORIS, expuse în prezenta cerere, au fost prezentate de către reprezentantul S.R.L.”BPM-PLUS” şi în referința suplimentară. Însă

judecătorul în încheierea din 31.07.2025, nu a evaluat nici aceste argumente mele, nici probele anexate, și anume răspunsul instanței de arbitraj (există în materialele dosarului) şi captura de ecran din materialele dosarului arbitral (există în materialele dosarului), care confirmă expedierea pe e-mail a documentelor către pârâți.

Judecătorul a încălcat art. 241 alin. (5), 130 alin. (4), (5) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, care obligă instanța să expună motivele pentru care sunt respinse anumite probe. Întrucât dosarul arbitral a fost solicitat de prima instanță, după examinare, a fost returnat instanței arbitrale, judecătorii care examinează prezenta cerere trebuie să se asigure că arbitrul a luat decizia de a trimite cererea de repunere în termen către RAILEAN IVAN BORIS.

Prin urmare, solicit anexarea procesului-verbal al şedinței arbitrale din 22.11.2022, din care reiese că, în cadrul şedinței, arbitrul a decis ca toate documentele traduse să fie expediate pe e-mail pârâților. Prin urmare, procedura arbitrală și principiile legislației Republicii Moldova nu au fost încălcate.

3. In dispozitivul încheierii din 31.07.2025 se explică părţilor în arbitraj că se pot adresa, pentru soluţionarea unui astfel de litigiu în instanţa de judecată, în conformitate cu regulile generale prevăzute de Codul de procedură civilă. Această concluzie a judecătorului contravine art. 481 alin. (4) din CPC al RM, potrivit căruia: Dacă hotărîrea arbitrală a fost desfiinţată total sau parţial din cauza nulităţii convenţiei arbitrale sau dacă hotărîrea a fost emisă într-un litigiu neprevăzut de convenţia arbitrală ori nu se înscrie în condiţiile convenţiei, ori conţine dispoziţii în probleme care nu s-au cerut conform convenţiei arbitrale, părţiie în arbitraj se pot adresa, pentru soluţionarea unui astfel de litigiu, în judecată în conformitate cu regulile generale din prezentul cod. Însă încheierea din 31.07.2025 se întemeiază pe art. 480 alin. 2 lit. f) din CPC al RM şi art. 480 alin. 2 lit. h) din CPC al RM. Aceste motive nu se încadrează în cazurile prevăzute la art. 481 alin. (4) din CPC al RM. Prin urmare, concluzia judecătorului nu este legală.

Referitor la concluzia judecătorului primei instanței privind ne menționarea de către arbitru în hotărâre despre repunerea în termen, S.R.L. ”BPM-PLUS” explicî următoarele:

În conformitate cu art. 269 alin. (2) din CPC RM: În cazul soluţionării unor probleme simple, instanţa poate emite încheiere fără a se retrage în camera de deliberare. O astfel de încheiere se consemnează în procesul-verbal al şedinţei de judecată. Hotărârea privind repunerea în termen a fost consemnată în procesul-verbal al şedinței arbitrale din 16.03.2023, care de asemenea a fost anexată la referinţa primită de judecător la data de 07.07.2025.

5. Întrucât, în încheierea atacată, judecătorul nu menţionează despre răspunsul instanței de arbitraj, captura de ecran care confirmă expedierea cererii de repunere în termen pe email către pârâți, încheierea privind primirea cererii arbitrale și pregătirea dosarului pentru judecata din 26.09.2022, citația pentru 27.10.2022, citația pentru 27.10.2022, procesul-verbal al şedinței arbitrale din 22.11.2022, se îndoiește că acestea au fost anexate la materialele dosarului. Anexându-le la prezentul recurs, le trimite din nou.

Concluzie: 1. la data de 27.09.2022 arbitrul i-a expediat pârâtului nu doar citația, ci şi cererea arbitrală, documentele anexate acesteia, inclusiv cererea de repunere în termen şi încheierea din 29.09.2022, în care se conținea informația privind numirea sa de către preşedintele instanței, în conformitate cu clauza arbitrală. Potrivit avizului de primire, la data de 29.09.2022 pârâtul a recepționat documentele menționate. Astfel, arbitrul a notificat pârâtul cu privire la numirea sa. În consecință, după primirea încheierii din 29.09.2022, situația nu poate fi calificată potrivit lit. f) alin. (2) art. 480 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, iar desființarea hotărârii arbitrale nu este legală. 2. Potrivit avizului de primire, la data de 29.09.2022 pârâtul a recepționat citația, cererea arbitrală, documentele anexate acesteia, încheierea din 29.09.2022, inclusiv cererea de repunere în termen. Ulterior, instanța arbitrală a transmis repetat cererea arbitrală, documentele anexate acesteia, inclusiv cererea de repunere în termen, traduse în limba de stat, pe adresele de e-mail ale pârâţilor: mc-contabil@mail.ru şi pe e-mail-ul avocatului danymoraru@mail.ru. Acest fapt este confirmat de captura de ecran din poşta instanței arbitrale (există în materialele dosarului arbitral) şi de răspunsul instanței arbitrale. Prin urmare, principiile legislației Republicii Moldova la examinarea litigiului în instanța arbitrală nu au fost încălcate. În consecinţă, situația nu poate fi calificată potrivit lit. h) alin. (2) art. 480 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, iar desființarea hotărârii arbitrale nu este legală. Având în vedere evidența încălcărilor admise la emiterea încheierii în dosarul nr.

2-674/2024 2-23079850-28-2-24072024, emise de către judecătorul Judecătoria Drochia (sediul Donduşeni) la 31.07.2025, precum şi lipsa temeiurilor pentru desființarea hotărârii arbitrale, în temeiul art. 477, art. 482 art. 423, art. 427 pct. c) din CPC al RM, art. 478 alin. (4) din CPC al RM, art. 4, art. 31, alin. 1 din Legea RM nr. 23 din 22.02.2008 cu privire la arbitraj,

17. La 8 octombrie 2025 S.R.L. ”BPM-Plus” a depus un supliment la cererea de recurs în care a invocat următoarele:

”BPM-CIMENT GRUP” S.R.L este persoana afiliată a S.R.L. «BPM-PLUS». Iar directorul S.R.L. ”LUCKY BOY” este RAILEAN BORIS IVAN. El este fiul lui Railean Ivan, care este pârât în dosarul 2r-303/2025 pe care îl examinaţi.

La 30.09.2025 Curtea de Apel Nord în dosarul nr. 2rc-41/25 (2-24136844-2rc-19062025) a hotărât: se admite recursul declarat de "BPM-Ciment Grup” SRL. Se casează integral încheierea Judecătoriei Drochia, sediul Donduşeni din 28 mai 2025, înaintată în cadrul cauzei civile, la cererea de chemare în judecată formulată de SRL „Lucky Boy”, Railean Boris în contradictoriu cu SRL „BPM Ciment Grup” SRL privind desfiinţarea hotărârii arbitrale şi cererea formulată de către SRL „BPM - Ciment Grup” în contradictoriu cu „Lucky Boy” SRL, Railean Boris cu privire la eliberarea titlului executoriu, soluţionând prin decizie problema respectivă, după cum urmează: Se respinge cererea de chemare în judecată formulată de SRL „Lucky Boy”, Railean Boris în contradictoriu cu^ SRL „BPM Ciment Grup” SRL privind desfiinţarea hotărârii arbitrale din 08 octombrie 2024 emisă de către Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova în dosarul "BPM-Ciment Grup” SRL în contradictoriu cu SRL „Lucky Boy” şi Railean Boris cu privire la încasarea în mod solidar a penalităţii contractuale. Se admite cererea "BPM-Ciment Grup” SRL privind eliberarea titlului de executare silită a hotărârii arbitrale. Se dispune eliberarea titlului executoriu în vederea executării hotărârii arbitrale adoptată la data de 08 octombrie 2024 de către Curtea de Arbitraj Economică a Republicii Moldova, în cauza ”BPM-Ciment Grup” SRL în contradictoriu cu SRL „Lucky Boy” şi Railean Boris cu privire la încasarea în mod solidar a penalitătii contractuale în sumă de 224681,40 lei şi a taxei de arbitraj în sumă de 9000,00 lei.

Problema constă în faptul că avocatul în dosarul nr. 2r-303/2025 şi în dosarul nr. 2rc-41/25 (2-24136844-2rc-19062025) este aceeaşi persoană - Moraru Daniela. În scopul anulării hotărârii arbitrale nr. 2-19/2022 din 02.05.2023, este utilizat acelaşi argument ca si în contestarea hotărârii arbitrale în dosarul BPM-CIMENT GRUP S.R.L. împotriva S.R.L. LUCKY BOY şi RAILEAN BORIS.

Remarcă faptul că Curtea de Apel Nord în dosarul nr.2rc-41/25 (2-24136844-2rc-19062025) a hotărât că: Potrivit cu art. 427 lit. (c) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionând prin decizie problema respectivă. în contextul pretenţiilor invocate, Colegiul civil va reţine că prima instanţă greşit a invocat că, la adoptarea hotărârii arbitrale au fost admise încălcări de procedură ce ţine de numirea şi alegerea arbitrului, şi precum că reclamantul S.R.L. „Lucky Boy" a fost privat de posibilitatea expunerii asupra acestui fapt. În acest sens art. 12 alin. (3) al Legii cu privire la arbitraj nr. 23 din 22.02.2008 prevede că, în căzul în care arbitrul unic sau, dupa caz, arbitru nu au numiţi prin convenţie de arbitraj şi nici nu s-a prevăzut modalitatea de numire, partea care vrea sa recurgă la arbitraj trimite o notificare scrisă părţii adverse, prin care aceasta din urma este invitată sa numească arbitrul. Tot aici, Colegiul Civil va reţine că, conform art. 4 al Legii cu privire la arbitraj unu principiile de bază ale arbitrajului este libertatea convenţiilor în arbitraj, constituirea arbitrajului în conformitate cu convenţia părţilor, iar conform pct.1 a convenţiei de arbitraj încheiate între părţile din speţă din 04.05.2021 (f.d. 65, vol.II), cât şi pct. 7.9. al contractului de vânzare-cumparare nr. 261 din 04.05.2021 părţile exclud în totalitate competenţa instanţelor de judecata la soluţionarea oricăror litigii între părţi, cu excepţia acelor litigii care conform legislaţiei se supun soluţionării numai de cătyre instanța de judercată. Orice litigii între părţi, apărute atât în legătură cu prezentul contract cat şi în legătură cu alte contracte de drept civil încheiate între părţi, de asemenea în legătură cu orice rapoarte juridice extracontractuale si obligaţiile părţilor vor fi soluţionate de către Curtea de Arbitraj Economic din Republica Moldova a Asociaţiei de Arbitraj din Republica Moldova (denumita in continuare - Curtea de Arbitraj Economic a Republica Moldova), în componenţa unui judecător arbitrai unic, numit Arbitraj Economic a Republica Moldova, conform Regulamentelor acesteia, în temeiul legislaţiei Republicii Moldova.

Deci, din conținului convenţiei arbitrate şi contractul de vănzare -comparare nominalizate rezultă faptul că părţile din cauză s-au exclus de la participarea la procedura prealabila de numire a arbitrbitrului, ajungând prin convenție prin convenţia arbitrală la comun acord referitor la ordinea si procedura de numire a arbitrului si anume ca arbitrul să fie numit de către preşedintele instanţei de arbitraj, fara a specifica ca părțile pot exprima dezacordul cu procedura numirii arbitrului. Argumentele intimaţilor, ca nu a fost expediată de către Preşedintele Curţii de Arbitraj Economic a Republicii Moldova încheierea din 20.05.2024 prin care a fost numit arbitrul Apostol Veceslav privind examinarea cererii de arbitraj a întreprinderii ”BPM-Ciment Grup” nu se atribuie la temeiul art. 480 alin. (2) lit. f) Cod de procedura civila deoarece norma dată reglementează notificarea părţii care arbitrii nu au fost numiţi prin convenţiei de arbitraj și nici nu s-a prevăzut modalitatea de numire. Aici se mai reţine că intimaţii de către instanța de arbitraj au fost înstiințați despre dezbaterile arbitrale şi şedinţele arbitrate dar nu au formulat cereri de recuzare la arbitrul numit de către Preşedintele Curţii de Arbitraj Economic a Republicii Moldova.

Astfel prima instantă eronat s-a referit la faptul neînştiinţarea despre numirea arbitrului, or, în cazul din speţă prevalează prevederile Convenţiei de Arbitraj încheiate între părţi, urmare ce nu necesită notificarea or înştiinţarea despre numirea arbitrului. Reieşind din analiza reţinuta, Colegiul civil va stabili că, prima instantă eronat a ajuns la concluzia de a admite cererea înaintata de SRL ,,Luccky Boy”, Railean Boris privind desfiinţarea hotărârii arbitrate. Totodată, Colegiul civil mentioneaza, că în circumstanţele în care la examinarea cererii de recurs s-a stabilit că prima instanţa eronat a ajuns la concluzia de a admite cererea înaintată de administratorul SRL „Lucky Boy” Railean Boris privind desfiinţarea hotărârii arbitrate, rezultă că este neîntemeiată şi soluţia primei instanțe de respingere a cererii S.R.L. ”BPM-Ciment Grup” privind eliberarea titlului de executare silita a hotararii arbtralele .

În scopul aplicării uniforme a practicii având în vedere: evidenţa încălcărilor admise de judecătorul primei instanțe la pronunţarea încheierii în dosarul nr. 2-674/2024 2-23079850-28-2-24072024 emise de către judecătorul Judecătoria Drochia sediul Donduşeni, la 31.07.2025, precum și lipsa temeiurilor pentru desfiinţarea hotărârii arbitrale, în temeiul art. art. 477, art. 482, art. 423, art. 427 lit. c), art. 478 alin. (4) din CPC al RM, art. 4, art. 31, alin. 1 din Legeai RM nr. 23 din

22.02.2008 cu privire la arbitraj, ”BPM-Plus” susține cerinţele formulate în recursul motivat din 06.08.2025.

IV. Comunicarea actelor:

18. Prin încheierea din 28 august 2025 completul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord nu a dat curs cererii de recurs, acordându-i un termen recurentului S.R.L. ”BPM-Plus” pentru lichidarea neajunsurilor (achitarea taxei de timbru).

19. După înlăturarea najunsurilor cererii de recurs**,** prin încheierea din 9 octombrie 2025 completul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord a primit în procedură recursul declarant de S.R.L. ”BPM-Plus” și, totodată, a dispus expedierea copiei de pe cererea de recurs participanților la proces, oferindu-le un termen de 10 zile de la recepționarea recursului pentru prezentarea referinței, însă, intimatul nu a făcut uz de dreptul respectiv (fila dosarului 192).

V. Aprecierea instanței de recurs:

20. Analizând alegațiile recurentului din cererea de recurs, în coraport cu materialele cauzei și cu legislația aplicabilă speței, Completul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră că cererea de recurs urmează a fi admisă, din considerentele ce succed.

21. În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, *recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.*

22. Potrivit articolului 427 lit. b) Cod de procedură civilă, *instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind cauza la rejudecare.*

23. Mai întâi, Completul Colegiului Civil notează că, în conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.*

24. Potrivit materialelor cauzei rezultă cu certitudine că, Judecătoria Drochia (sediul Dondușeni) a emis încheierea constestată la data de 31 iulie 2025 (fila dosarului 155-159), iar la 6 august 2025, recurentul S.R.L. ”BPM-Plus” a depus cerere de recurs prin intermediul poștei terestre (fila dosarului 180-187).

25. Prin urmare, Completul Colegiului civil constată că recursul a fost depus cu respectarea termenului legal de atac stabilit în art. 425 Cod de procedură civilă (a se vedea pct. 23 *supra*).

26. În continuare cu referire la fondul cererii de recurs, Completul Colegiului civil reține următoarele:

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ:

27. Potrivit art. 6 paragraf 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (CEDO),

”*Orice persoană are dreptul la judcarea cauzei sale în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, care va hotărî, fie asupra încălcărtii drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.*” (...)

28. Sub acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) s-a pronunțat în multiple hotărâri, obligatorii pentru Republica Moldova ca parte la CEDO, or, jurisprudența CtEDO tot este parte componentă a cadrului juridic intern.

29. Astfel, în hotărârea în cauza Hiro Balani c. Spaniei din 09 decembrie 1994, CtEDO a statuat că, *dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 paragraf 1 CEDO, prezumă dreptul la o hotărâre judecătorească motivată.*

Instanţele naţionale sunt obligate să-şi motiveze soluţiile şi concluziile, să furnizeze răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului şi necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanţa de judecată se abţine de a da un răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părţii care a formulat-o posibilitatea de a şti dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 paragraf 1 CEDO.

30. În Hotărârea în cauza Fomin c. Moldovei din 11 octombrie 2011, (paragraf 31), CtEDO a statuat că, "*Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanţei, dar de asemenea obligaţia corespunzătoare a instanţei de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.*"

31. Iar în cauza Suominen c. Finlandei (paragraful 37), CtEDO a reiterat că: "*...o decizie motivată oferă părţii posibilitatea de a o contesta, precum şi posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanţă de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiţiei*".

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ al REPUBLICII MOLDOVA

Capitolul X
PROBELE ŞI PROBAŢIUNEA

32. Articolul 117. Probele

(1) Probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.

(2) În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.

(3) Probele obţinute cu încălcarea legii nu au putere de probaţiune şi nu pot fi puse de instanţă în temeiul hotărîrii.

33. Articolul 118. Obligaţia probaţiunii în judecată

(1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

(2) Partea care nu a exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite

(3) Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate

(4) În cazul nerespectării prevederilor legii privind legalizarea probelor ori al pierderii unui document autentic, efectul defavorabil al nedovedirii afirmaţiilor referitoare la circumstanţele de fapt ale cauzei va cădea asupra părţii sau altui participant la proces care a avut posibilitatea şi care trebuia să se asigure pînă la judecată cu probă veridică fără a suscita îndoieli.

(5) Instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

34. Articolul 119[1]. Ordinea de prezentare a probelor

(1) Toate probele se prezintă, sub sancţiunea decăderii, în termenul stabilit de instanța de judecată, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, dacă legea nu prevede altfel. În cazul prezentării probelor contrar condiţiilor prevăzute de lege, judecătorul dispune restituirea acestora printr-o încheiere protocolară.

(2) Proba care nu a fost prezentată în condiţiile alin. (1) nu va mai putea fi administrată pe parcursul procesului decît în cazul în care:

b) participantul a fost în imposibilitate de a prezenta proba în termen;

c) administrarea probei nu duce la întreruperea şedinţei.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2), partea adversă are dreptul la proba contrară în termenul stabilit de instanţă numai asupra aceluiaşi aspect pentru care s-a admis proba invocată.

(4) Proba prezentată după faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare care determină întreruperea şedinţei se administrează dacă este acceptată de partea adversă.

35. Articolul 130. Aprecierea probelor

(*1) Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

(2) Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor.

(3) Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

(4) Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele.

(5) Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanţa constată prin cercetare şi comparare cu alte probe că datele pe care le conţine corespund realităţii.

36. Articolul 137. Înscrisurile

(1) Se consideră înscris orice document, act, convenţie, contract, certificat, scrisoare de afacere ori scrisoare personală, alt material expus în scris cu litere, cifre, semne grafice, precum şi primit prin fax, poştă electronică ori prin alt mijloc de comunicare sau în alt mod ce permite citirea informaţiei care se referă la circumstanţe importante pentru soluţionarea cauzei şi care pot confirma veridicitatea lor.

(2) Se consideră probă scrisă sentinţele, hotărîrile şi alte acte judecătoreşti, procesele-verbale ale actelor procedurale, procesele-verbale ale şedinţelor

judiciare, anexele (scheme, proiecte, desene etc.) la procesele-verbale ale actelor procedură.

Capitolul XVI
HOTĂRÎREA JUDECĂTOREASCĂ

37. Articolul 239. Legalitatea şi temeinicia hotărîrii

Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

38. Articolul 240. Problemele soluţionate la deliberarea hotărîrii

(1) La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

(2) Dacă, în timpul deliberărilor, consideră necesară clarificarea unor noi circumstanţe importante pentru soluţionarea cauzei sau cercetarea suplimentară a probelor din dosar, instanţa judecătorească emite o încheiere de reluare a dezbaterilor judiciare. După examinarea cauzei în fond, instanţa audiază din nou pledoariile participanţilor la proces.

(3) Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

39. Articolul 241. Cuprinsul hotărîrii

(1) Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în numele legii.

(2) Hotîrirea judecătorească constă din partea introductivă şi partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art. 236 alin. (5), hotărîrea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare şi dispozitiv. Fiecare parte a hotărîrii se evidenţiază separat în textul acesteia.

(3) În partea introductivă se indică locul şi data adoptării, denumirea instanţei care o pronunţă, numele membrilor completului de judecată, al grefierului, al părţilor şi al celorlalţi participanţi la proces, al reprezentanţilor,

obiectul litigiului şi pretenţia înaintată judecăţii, menţiunea despre caracterul public sau închis al şedinţei.

(4) În partea descriptivă se indică succint pretenţiile reclamantului, obiecţiile pîrîtului şi explicaţiile celorlalţi participanţi la proces.

(5) În motivare se indică: circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.

(6) Dispozitivul cuprinde concluzia instanţei judecătoreşti privind admiterea sau respingerea integrală sau parţială a acţiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea şi termenul de atac al hotărîrii.

Capitolul XLIII
PROCEDURA ÎN CAUZELE DE CONTESTARE A HOTĂRÎRILOR ARBITRALE

40. Articolul 477. Contestarea hotărîrii arbitrale

(1) Hotărîrea arbitrală pronunţată pe teritoriul Republicii Moldova poate fi contestată în instanţa care ar fi fost competentă să examineze cauza civilă în lipsa clauzei de arbitraj, de către părţile în arbitraj, înaintînd o cerere de desfiinţare a hotărîrii arbitrale în conformitate cu art.479.

(2) Părţile nu pot renunţa prin convenţie arbitrală la dreptul de a contesta hotărîrea arbitrală. La acest drept se poate renunţa după pronunţarea hotărîrii arbitrale.

(3) – abrogat.

(4) Cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale se impune cu taxă de stat în cuantum stabilit de lege pentru cererea de eliberare a titlului executoriu şi cu taxă de timbru.

41. Articolul 478. Cuprinsul cererii

(1) Cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale se depune în scris şi se semnează de partea care contestă hotărîrea sau de reprezentantul ei.

(2) În cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale se indică:

a) instanţa căreia îi este adresată cererea;

b) denumirea şi componenţa nominală a arbitrajului care a adoptat hotărîrea;

c) numele sau denumirea părţilor în arbitraj, domiciliul sau sediul lor;

d) locul şi data pronunţării hotărîrii arbitrale;

e) data înmînării hotărîrii arbitrale părţii care a adresat în judecată cererea de desfiinţare a hotărîrii;

f) solicitarea părţii interesate de a desfiinţa hotărîrea arbitrală, motivele contestării hotărîrii.

(3) Cererea poate cuprinde, de asemenea, număr de telefon, fax, adresa electronică, alte date.

(4) La cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale se anexează:

a) hotărîrea arbitrală în original sau în copie legalizată în modul stabilit. Copia de pe hotărîrea arbitrajului permanent se autentifică de preşedintele arbitrajului permanent, iar copia de pe hotărîrea arbitrajului constituit pentru soluţionarea unui anumit litigiu trebuie să fie autentificată notarial;

b) convenţia arbitrală în original sau în copie legalizată în modul stabilit;

c) actele care argumentează cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale;

d) dovada de plată a taxei de stat şi a taxei de timbru;

e) copia de pe cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale;

f) procura sau un alt act care atestă împuternicirile persoanei de a semna cererea.

(5) Cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale depusă cu nerespectarea condiţiilor prezentului articol se restituie solicitantului sau ei nu i se dă curs în conformitate cu art.170 şi 171.

42. Articolul 479. Examinarea cererii

(1) Cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale se examinează în şedinţă de judecată în cel mult o lună de la data intrării ei în judecată, potrivit regulilor stabilite de prezentul cod.

(2) În cadrul pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, la solicitarea ambelor părţi în arbitraj, judecătorul poate cere arbitrajului, potrivit regulilor stabilite de prezentul cod pentru reclamarea probelor, materialele dosarului, hotărîrea arbitrală, care se contestă, în original.

(3) Părţile în arbitraj sînt înştiinţate legal despre locul, data şi ora şedinţei de judecată. Neprezentarea lor însă nu împiedică dezbaterea cauzei.

(4) În timpul dezbaterii cauzei, judecata constată, în urma cercetării probelor prezentate de părţi în argumentarea pretenţiilor şi obiecţiilor lor, existenţa sau lipsa temeiurilor pentru desfiinţarea hotărîrii arbitrale, prevăzute de art.480.

43. Articolul 480. Temeiurile pentru desfiinţarea hotărîrii arbitrale

(1) Hotărîrea arbitrală se desfiinţează numai în cazurile prevăzute de prezentul articol.

(2) Hotărîrea arbitrală se desfiinţează în cazul cînd partea care cere desfiinţarea hotărîrii prezintă în judecată probe despre faptul că:

a) litigiul examinat de arbitraj nu poate fi, potrivit legii, obiectul dezbaterii arbitrale;

b) convenţia arbitrală este nulă în temeiul legii;

c) hotărîrea arbitrală nu cuprinde dispozitivul şi temeiurile, locul şi data pronunţării ori nu este semnată de arbitri;

d) dispozitivul hotărîrii arbitrale cuprinde dispoziţii care nu pot fi executate;

e) arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenţia arbitrală;

f) partea interesată nu a fost înştiinţată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale, inclusiv despre locul, data şi ora şedinţei arbitrale sau, din alte motive întemeiate, nu s-a putut prezenta în faţa arbitrajului pentru a da explicaţii;

g) arbitrajul s-a pronunţat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenţia arbitrală ori care nu se înscrie în condiţiile convenţiei, ori hotărîrea arbitrală conţine dispoziţii în probleme ce depăşesc limitele convenţiei arbitrale. Dacă dispoziţiile în problemele cuprinse în convenţia arbitrală pot fi separate de dispoziţiile care nu decurg din convenţie, instanţa judecătorească poate desfiinţa numai acea parte a hotărîrii arbitrale în care se conţin dispoziţii ce nu se înscriu în convenţia arbitrală;

h) hotărîrea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova sau bunele moravuri.

44. Articolul 481. Încheierea judecătorească cu privire la contestarea hotărîrii arbitrale

(1) După ce examinează cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale, judecata pronunţă o încheiere despre desfiinţarea totală sau parţială a hotărîrii arbitrale sau despre refuzul de a o desfiinţa.

(2) În încheierea judecătorească despre desfiinţarea hotărîrii arbitrale sau despre refuzul de a o desfiinţa trebuie să se indice:

a) date despre hotărîrea arbitrală contestată şi locul pronunţării hotărîrii;

b) denumirea şi componenţa nominală a arbitrajului care a emis hotărîrea contestată;

c) numele sau denumirea părţilor în arbitraj;

d) desfiinţarea totală sau parţială a hotărîrii arbitrale sau refuzul total sau parţial de a admite cererea petiţionarului.

(3) Desfiinţarea totală sau parţială a hotărîrii arbitrale nu împiedică părţilor să se adreseze din nou în arbitraj pentru soluţionarea litigiului, cu excepţia cazului în care litigiul nu poate fi obiectul dezbaterii arbitrale, ori să depună cerere de chemare în judecată potrivit regulilor stabilite de prezentul cod, ori să soluţioneze litigiul prin mediere.

(4) Dacă hotărîrea arbitrală a fost desfiinţată total sau parţial din cauza nulităţii convenţiei arbitrale sau dacă hotărîrea a fost emisă într-un litigiu neprevăzut de convenţia arbitrală ori nu se înscrie în condiţiile convenţiei, ori conţine dispoziţii în probleme care nu s-au cerut conform convenţiei arbitrale, părţile în arbitraj se pot adresa, pentru soluţionarea unui astfel de litigiu, în judecată în conformitate cu regulile generale din prezentul cod.

(5) Încheierea judecătorească privind desfiinţarea hotărîrii arbitrale sau privind refuzul de a o desfiinţa poate fi atacată în ordinea şi în termenele stabilite de prezentul cod.

Capitolul XLI
PROCEDURA ÎN CAUZELE DE ELIBERAREA TITLURILOR DE EXECUTARE SILITĂ A HOTĂRÎRILOR ARBITRALE

45. Articolul 482. Eliberarea titlului executoriu

(1) Problema eliberării titlului de executare silită a hotărîrii arbitrale se examinează de instanţa care ar fi fost competentă să examineze cauza civilă în lipsa clauzei de arbitraj la cererea părţii în arbitraj care a avut cîştig de cauză.

(2) – abrogat.

46. Articolul 483. Cuprinsul cererii

(1) Cererea de eliberare a titlului de executare silită a hotărîrii arbitrale se depune în scris de partea care a avut cîştig de cauză ori de reprezentantul ei.

(2) În cererea de eliberare a titlului de executare silită a hotărîrii arbitrale se indică:

a) instanţa căreia îi este adresată cererea;

b) arbitrajul care a pronunţat hotărîrea şi componenţa lui nominală;

c) numele sau denumirea părţilor în arbitraj, domiciliul sau sediul lor;

d) locul şi data pronunţării hotărîrii arbitrale;

e) data primirii hotărîrii arbitrale de partea care s-a adresat în judecată;

f) solicitarea părţii care a avut cîştig de cauză de a i se elibera titlu de executare silită a hotărîrii arbitrale.

(3) În cerere se poate indica şi numărul de telefon, faxul, adresa electronică, alte date.

(4) La cererea de eliberare a titlului executoriu se anexează:

a) hotărîrea arbitrală în original sau în copie legalizată în modul stabilit. Copia de pe hotărîrea arbitrajului permanent se autentifică de preşedintele acestuia, iar copia de pe hotărîrea arbitrajului constituit pentru soluţionarea unui anumit litigiu se autentifică notarial;

b) convenţia arbitrală în original sau în copie legalizată în modul stabilit;

c) dovada de plată a taxei de stat şi a taxei de timbru;

d) copia de pe cererea de eliberare a titlului executoriu;

e) procura sau un alt act care atestă împuternicirile persoanei de a semna cererea.

(5) Cererea de eliberare a titlului executoriu depusă cu încălcarea condiţiilor menţionate în prezentul articol şi la art.482 se restituie persoanei care a înaintat-o sau ei nu i se dă curs, în conformitate cu art.170 şi art.171.

47. Articolul 484. Examinarea cererii

(1) Cererea de eliberare a titlului de executare silită a hotărîrii arbitrale se examinează în şedinţă de judecată în cel mult o lună de la data depunerii în instanţă, conform regulilor stabilite de prezentul cod.

(2) În cadrul pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, la solicitarea ambelor părţi în arbitraj, judecătorul poate cere arbitrajului materialele dosarului

în al căror temei se solicită eliberarea titlului executoriu, potrivit regulilor stabilite de prezentul cod pentru reclamarea probelor.

(3) Părţile în arbitraj sînt înştiinţate legal despre locul, data şi ora şedinţei de judecată. Neprezentarea lor însă nu împiedică dezbaterea cauzei.

(4) În timpul examinării cauzei în şedinţă de judecată, instanţa constată existenţa sau lipsa temeiurilor, enumerate la art.485, pentru refuzul de a elibera titlu executoriu în urma cercetării probelor prezentate de părţi în argumentarea pretenţiilor şi obiecţiilor înaintate.

(5) Dacă în instanţa menţionată la art.477 alin.(3) se găseşte în dezbatere cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale, instanţa la care se examinează cererea de eliberare a titlului executoriu în temeiul acestei hotărîri este în drept, dacă va considera raţional, să amîne examinarea cererii de eliberare a titlului executoriu şi, la solicitarea părţii care a adresat în judecată cererea de eliberare a titlului, poate obliga cealaltă parte la asigurarea eventualelor pagube, în conformitate cu prezentul cod.

48. Articolul 485. Temeiurile refuzului de a elibera titlu executoriu

(1) Judecata refuză să elibereze titlul de executare silită a hotărîrii arbitrale numai dacă partea în arbitraj care nu a avut cîştig de cauză prezintă în judecată probe despre faptul că:

a) convenţia arbitrală este nulă în temeiul legii;

b) partea în arbitraj nu a fost înştiinţată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale şi nici despre locul, data şi ora şedinţei arbitrajului sau, din alte motive întemeiate, nu a putut să dea explicaţii arbitrajului;

c) hotărîrea arbitrală este emisă într-un litigiu care nu este prevăzut de convenţia arbitrală ori care nu se înscrie în condiţiile convenţiei, ori conţine dispoziţii în probleme neprevăzute de convenţia arbitrală. Dacă dispoziţiile în problemele care decurg din convenţia arbitrală pot fi separate de dispoziţiile care nu rezultă din această convenţie, judecata eliberează titlu executoriu numai în acea parte a hotărîrii arbitrale care conţine dispoziţii privitor la problemele care se înscriu în convenţia arbitrală;

d) componenţa arbitrajului sau procedura dezbaterilor arbitrale nu s-a conformat cu convenţia arbitrală sau cu legea;

e) hotărîrea arbitrală nu a devenit obligatorie pentru părţile în arbitraj ori a fost desfiinţată de judecată, conform legii în al cărei temei a fost pronunţată.

(2) Judecata refuză, de asemenea, să elibereze titlu executoriu dacă va constata că litigiul examinat de arbitraj nu poate fi obiectul dezbaterii arbitrale potrivit imperativului legii, precum şi în cazul cînd hotărîrea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova sau bunele moravuri.

49. Articolul 486. Încheierea judecătorească privind eliberarea titlului executoriu

(1) După ce examinează cererea de eliberare a titlului de executare silită a hotărîrii arbitrale, instanţa judecătorească pronunţă o încheiere privind eliberarea titlului executoriu sau refuzul de a-l elibera.

(2) Încheierea judecătorească de eliberare a titlului de executare silită a hotărîrii arbitrale trebuie să cuprindă:

a) denumirea şi componenţa nominală a arbitrajului care a pronunţat hotărîrea;

b) numele sau denumirea părţilor în arbitraj;

c) date despre hotărîrea arbitrală de eliberare a titlului de executare silită a hotărîrii pe care o solicită petiţionarul şi locul pronunţării ei;

d) menţiunea despre eliberarea titlului de executare silită a hotărîrii arbitrale sau despre refuzul de a-l elibera.

(3) Refuzul de a elibera titlu de executare silită a hotărîrii arbitrale nu împiedică părţile să se adreseze din nou în arbitraj, dacă posibilitatea adresării nu s-a epuizat, ori să înainteze acţiune în baze generale.

(4) În cazul refuzului total sau parţial de eliberare a titlului de executare silită a hotărîrii arbitrale datorat nulităţii convenţiei arbitrale sau în cazul emiterii hotărîrii într-un litigiu neprevăzut de convenţia arbitrală, sau în cazul neînscrierii în condiţiile convenţiei, sau al existenţei de dispoziţii din convenţie în probleme neprevăzute de aceasta, părţile în arbitraj sînt în drept a se adresa în judecată pentru soluţionarea unui astfel de litigiu, potrivit regulilor stabilite de prezentul cod.

(5) Încheierea judecătorească pronunţată în conformitate cu alin.(1) poate fi atacată în ordinea şi în termenul stabilit de prezentul cod.

CIRCUMSTANȚE DE FAPT IMPORTANTE ȘI APRECIEREA ACESTORA PRIN PRISMA NORMELOR DE DREPT MATERIAL ȘI PROCEDURAL APLICABILE SPEȚEI

50. Instanța de recurs reține că obiect de examinare în prezenta cauză sunt:

1) Cererea depusă la 6 iunie 2023 de persoana fizică Railean Ivan, reprezentat de avocata Moraru Daniela (în baza mandatului seria MA nr.1578531 din 18 noiembrie 2022), privind desființarea hotărârii arbitrale a Curții de Arbitraj Economic al Republicii Moldova din 2 mai 2023, emisă în dosarul nr.2-19/2022;

2) Cererea reconvențională a S.C. „BPM-Plus" S.R.L. împotriva Railean Ivan, cu privire la eliberarea titlului executoriu în temeiul hotărârii arbitrale a Curții de Arbitraj Economic al Republicii Moldova din 2 mai 2023, emisă în dosarul nr.2-19/2022.

51. Procedura de examinare a cererilor sus-menționate este reglementată de normele legale cuprinse în Capitolele XLIII și XLI ale Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, și anume art. 477-481 (pct. 40-44 *supra*) și, respectiv art. 482-486 (pct. 45-49 *supra*).

52. Prin încheierea Judecătoriei Drochia (sediul Dondușeni) din 31 iulie 2025, s-a admis cererea lui Railean Ivan, privind desființarea hotărârii arbitrale, fiind totodată respinsă cererea reconvențională depusă de S.C. „BPM-Plus" S.R.L. împotriva lui Railean Ivan, cu privire la eliberarea titlului executoriu.

53. Instanța de recurs constată că încheierea sus-menționată a fost emisă cu încălcări de procedură care nu pot fi înlăturate/corectate de instanța de recurs, și care în ansamblul lor impun soluția casării integrale a respectivei încheieri și restituirea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

54. Conform hotărârii arbitrale a Curții de Arbitraj Economic al Republicii Moldova din 2 mai 2023, emisă în dosarul nr. 2-19/2022, de la fidejusorul Railean Ivan în beneficiul S.R.L. "BPM-PLUS" a fost încasată suma datoriei de bază în cuantum de 722 153,81 lei şi a taxei de arbitraj în valoare de 18 053,84 lei.

55. În încheierea contestată, prima instanță și-a motivat concluziile în vederea admiteii cererii lui Railean Ivan și desființarea hotărârii arbitrale menționate, după cum urmează:

”Instanța consideră că, chiar daca părțile stabilesc prin convenție unele reguli de procedură arbitrală, acestea urmează să țină cont şi de normele legale imperative. Norme juridice ce vizează constituirea arbitrajului sun reglementate de prevederile art. 11- 16 a Legii nr. 23/2008 cu privire la arbitraj, iar procedura de examinare a litigiului în arbitraj este prevăzută de art. 1 alin. (2) din aceeaşi lege. Numirea arbitrilor poate avea loc prin indicarea în convenția arbitrală a acestora, prin indicarea în convenția arbitrală a modalității de numire a arbitrilor sau prin intermediul unei notificări scrise, adresate părții adverse. Astfel, dacă convenția arbitrală prevedea modul de numire a arbitrilor şi partea nu a fost înştiințată despre aceasta, acest fapt ar constitui temei pentru desființarea hotărârii. Subsecvent, motivul de neînştiințare despre numirea arbitrilor o demonstrează însăşi materialele prezentate din cadrul dosarului nr. 2-19/2022 CAE RM, şi anume citația adresată cet. Railean Ivan Boris. Astfel reieşind din cele indicate mai sus, şi din materialele dosarului Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova în cauza nr. 2-19/2022 din 02 mai 2023, arbitrul Apostol Veaceslav, instanța conchide că, Railean Ivan Boris nu a fost înștiințat despre numirea judecătorului Veaceslav Apostol în calitate de arbitru, circumstanțe care în cumul constituie temei de desființare a hotărârii arbitrale în conformitate cu prevederile art. 480 alin. (2), lit. f) Codul de procedură civilă.”

56. Instanța de recurs notează că, la 07 iulie 2025 S.R.L. ”BPM-Plus” a depus în prima instanță o referința suplimentară la cererea lui Railean Ivan, privind desființarea hotărârii arbitrale, în care a prezentat un șir de circumstanțe și contrargumente cu referire la lipsa temeiului de desființare a hotărârii arbitrale în baza art. 480 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, pe motivul cum că partea interesată nu a fost notificată în conformitate cu procedura prevăzută de lege cu privire la alegerea (numirea) arbitrilor (a se vedea fila dosarului 208-210, volumul II).

57. De asemenea, S.R.L. ”BPM-Plus” anexat la referința respectivă și un set de înscrisuri întru confirmarea alegațiilor sale (fila dosarului 211-244, volumul II).

58. Însă, din motive neclare, prima instanță nu s-a pronunțat deloc în această privință în încheierea emisă la 31 iulie 2025.

59. Astfel, în referința suplimentară din 07 iulie 2025 S.R.L. ”BPM-Plus” a invocat că, obligația de a trimite notificarea, propunerea privind arbitrul care urmează să fie numit revine părților numai în cazul în care convenția de arbitraj sau clauza arbitrală nu prevăd procedura de numire a arbitrului. Și această obligație, în sensul art. 12 alin. (3) din Legea nr. 23 din 22.02.2008, nu revine instanței arbitrale, ci părții care intenționează să se adreseze arbitrajului, care, prin notificare scrisă, invită cealaltă parte să participe la numirea acestora. Părțile au stipulat că litigiile vor fi examinate în componenţa unui judecător arbitral unic, numit de către preşedintele Curții de Arbitraj Economic a RM, conform Regulamentelor acesteia, în temeiul legislației Republicii Moldova.

La art. 12 alin. (3) al Legii cu privire la arbitraj se indică: În cazul în care arbitrul unic sau, după caz, arbitrii nu au fost numiţi prin convenţie de arbitraj şi nici nu s-a prevăzut modalitatea de numire, partea care vrea să recurgă la arbitraj trimite o notificare scrisă părţii adverse, prin care aceasta din urmă este invitată să numească arbitrul".

Din interpretarea acestei norme de drept rezultă că, S.R.L. ”BPM-PLUS” era obligată să notifice Railean Ivan, doar în cazul în care nu ar fi fost prevăzută procedura de numire a arbitrilor. Însă pct. 7.5 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 454 din 11.09.2017 prevede: „litigiul se examinează de către Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociației de Arbitraj din RM constituită dintr-un arbitru, numit de către președintele Curțiide Arbitraj Economic, conform Regulamentelor acesteia, în temeiul legislației Republicii Moldova".

Adică părțile contractuale au prevăzut, că în caz de apariție a litigiilor, arbitrul va fi numit de către președintele Curții de Arbitraj în conformitate cu regulamentele acesteia. O asemenea procedură se admite.

În conformitate cu pct. 4.3 al Regulamentului Curții de Arbitraj Economic a RM publicat pe site-ul instanței http://www.arbitraj.md/pdf/ru_reglament.pdf „Preşedintele în cadrul competenței sale, ținând cont de opiniile părților, numeşte judecători arbitrali pentru proceduri arbitrale...".

În conformitate cu art. 4 al Legii cu privire la arbitraj, unul din principiile de bază ale arbitrajului sunt: libertatea convenţiilor în arbitraj şi constituirea arbitrajului în conformitate cu convenţia părților. Părțile au urmat aceste principii, stipulând la pct 7.5. al contractului nr. 454 din 11.09.2017 procedura de numire a arbitrului prin delegarea acestei funcții preşedintelui Curții de arbitraj.

Părțile în clauza compromisorie s-au exclus de la participarea la procedura prealabilă de numire a arbitrilor, ele nu au prevăzut posibilitatea confirmării sau oferirii acordului pentru numirea arbitrilor.

Curtea a realizat procedura de numire a arbitrului, îndeplinind întocmai voința ambelor părți, expusă în clauza compromisorie - în conformitate cu instrucțiunile directe ale părților, prin urmare, nu există nici o încălcare a drepturilor părților în cadrul procedurii de numire a arbitrului. Obligația reclamantului de a face acest lucru apare doar atunci când părțile clauzei compromisorii nu au prevăzut procedura de numire a arbitrului.

În al doilea rând: În alin. (1) al art. 12 din Legea cu privire la arbitraj se prevede: „Arbitrii sunt numiţi sau înlocuiţi potrivit convenţiei de arbitraj".

Părțile, ghidându-se de această normă juridică, au stipulat în pct. 7.5 al contractului nr. 454 din 11.09.2017 şi în pct. 1 al convenției de arbitraj că litigiile vor fi soluționate în componența unui judecător arbitral unic, numit de către preşedintele Curții de Arbitraj Economic a RM, conform Regulamentelor acesteia, în temeiul legislației Republicii Moldova".

Pe baza acestor înțelegeri, preşedintele Curții de Arbitraj a numit arbitrul şi, în temeiul încheierii din 26.09.2022 (există în materialele dosarului), a atribuit examinarea dosarului arbitrului V. Apostol. lar la 26.09.2022 (există în materialele dosarului) arbitrul menționat a emis o încheiere privind acceptarea cererii arbitrale și pregătirea dosarului pentru examinare.

La adresa lui Railean Ivan, S.R.L. MC-CONSULTING şi executorului judecătoresc Stoian G. au fost expediate citații, la care erau anexate cererea arbitrală şi documentele la aceasta, cererea de repunere în termen, precum și încheierea menționată mai sus din 26.09.2022 privind acceptarea cererii arbitrale și pregătirea dosarului pentru examinare. Faptul că în citație (există în materialele dosarului), şi anume în rubrica „anexa", este indicat: „copia cererii de arbitraj cu

anexe, încheieri", confirmă cele menționate mai sus. Din aceste documente reieșea că arbitrul Apostol V., numit de preşedintele Curții, va soluționa litigiul. Conform textului încheierii sus-indicate, ”Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova de pe lângă Asociația de Arbitraj a RM, în componența judecătorului arbitral Apostol Veaceslav, în executarea încheierii Preşedintelui Curții de Arbitraj Economic a RM din 26.09.2022 cu privire la cererea arbitrală, depusă la 26.09.2022 de către întreprinderea S.R.L. „BPM-PLUS" împotriva lui Railean Ivan, privind încasarea datoriei în sumă de 722 153,81 lei şi compensarea taxei arbitrale în mărime de 18 053,84 lei, stabilind că, în conformitate cu clauza arbitrală stipulată în pct. 1 al conventiei de arbitraj nr. fără număr din 25.09.2021, toate litigiile dintre părti urmează să fie solutionate în limba rusă, însă cu emiterea în limba de stat a RM a tuturor actelor si notificărilor obligatorii, de către un singur judecător arbitral din cadrul Curtii de Arbitraj Economic a RM. desemnat de Presedintele său, conform regulamentelor şi legislatiei RM, având locul examinării în mun. Chisinău, luând în considerare că reclamantul a îndeplinit cerintele privind depunerea cererii arbitrale, iar examinarea acesteia mi-a fost încredintată, ...”.

În pct. 20.1 din Regulamentul Curții de Arbitraj (anexat la dosar) se menționează: În decurs de 7 zile de la începutul procedurii arbitrale, Secretariatul: a) citează părțile privind data şi locul şedinței arbitrale; b) expediază pârâtului copia cererii de arbitraj şi înscrisurilor anexate la aceasta: c) prezintă pârâtului un termen de pînă la 30 zile pentru a prezenta completului de judecată o referinţă motivată scrisă la cererea de arbitraj cu anexarea probelor, solicită opinia acestuia privind completul de judecată şi modalitate de formare a acestuia, dacă aceste chestiuni nu au fost convenite anterior de către ambele părti. În alin. 2 al art. 5 din Legea RM din 22.02.2008 se menţionează: Părţile pot stabili, respectînd ordinea publică şi bunele moravuri, precum şi dispoziţiile imperative ale legii, prin convenţie de arbitraj sau prin act scris încheiat ulterior, fie direct, fie cu referire la o anumită reglementare avînd ca obiect arbitrajul, normele de constituire a arbitrajului; numirea, revocarea şi înlocuirea arbitrilor; termenul şi locul arbitrajului; normele de procedură pe care arbitrajul trebuie să le urmeze în soluţionarea litigiului; normele cheltuielilor arbitrale şi repartizarea acestor cheltuieli, conţinutul şi forma hotărîrii arbitrale; alte norme privind buna desfăşurare a arbitrajului.

De asemenea, în conformitate cu alin. (3) al art. 11 din Legea RM din 22.02.2008, părțile au prevăzut procedura de numire a arbitrului în pct. 7.5 al contractului încheiat şi în pct. 1 al convenției de arbitraj din 25.09.2021. Arbitrul Apostol V., trimițând pârâtului încheierea privind acceptarea cererii arbitrale şi pregătirea dosarului pentru examinare. Astfel, părțile au fost informate cu privire la cine examinează cauza în arbitraj, pârâtul nu neagă primirea documentelor menționate mai sus.

60. Cu toate acestea, la emiterea încheierii din 31 iulie 2025 instanța de fond, contrar oblgațiilor stabilite de art. 6 paragraf 1 CEDO, art. 130 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă, nu s-a pronunțat deloc asupra argumentelor descrise în pct. 59 *supra* , prezentate de S.R.L. ”BPM-Plus” în referința suplimentară din 07 iulie 2025, și nici asupra înscrisurilor anexate la aceasta (încheierea privind acceptarea cererii arbitrale şi pregătirea dosarului pentru examinarea din 26.09.2022, cererea de amânare din partea lui Railean Ivan a ședinței din 27 octombrie 2022, citația pentru 16.03.2023 etc.).

61. În motivarea încheierii din 31 iulie 2025 prima instanță a mai enunțat că: ”instanța atestă că, la materialele dosarului civil 2-19/22 există o cerere din partea reprezentantului "BPM PLUS” S.R.L. prin care solicită restabilirea termenului de prescripție asupra următoarelor facturi nr. IM0897720 din 01.10.2018; nr. IM0897749 din 02.10.2018 Nr. IM0898630 din 17.10.2018; nr. IM0898658 din 17.10.2018, nr. IM1019995 din 18.03.2019, nr. IM1020016 din 18.03.2019; nr. IM1021733 din 10.04.2019, nr. IM1021793 din 10.04.2019, nr. IM1477724 din 10.05.2019; nr. IM1477786 din 12.05.2019, IM1518310 din 20.06.2019, IM1518311 din 20.06.2019; nr. IM1519523 din 04.07.2019., nr. IM1519604 din 06.07.2019., nr. IM1519608 din 06.07.2019; nr. IM1520943 din 25.07.2019., nr. IM 1760426 din 16.08.2019., nr. IM1761829 din 05.09.2019., nr. IM1761883 din 05.09.2019. Arbitrul nu a anunțat pârâtul Railean Ivan despre cererea privind repunerea în termen a facturilor menționate, totodată arbitrul nu s-a expus asupra cererii respective în hotărârea respectivă. În conformitate cu prevederile art. 6 al Convenției din 04.11.1950, pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și

obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”

62. În referința suplimentară din 07 iulie 2025, S.R.L. ”BPM-Plus”, a comunicat instanței de fond că, conform capturii de ecran (fila 76 din dosarul arbitral) de pe adresa de e-mail a Curții de Arbitraj info@arbitraj.md, reiese că, la solicitarea reprezentantului lui Railean Ivan Boris (procesul-verbal din 27.10.2022, fila 63 din dosarul arbitral, procesul-verbal din 22.11.2022, fila 73 din dosarul arbitral), Curtea de Arbitraj a transmis pe adresa de e-mail mccontabil@mail.ru și pe adresa de e-mail a avocatului danymoraru@mail.ru cererea arbitrală tradusă în limba de stat și documentele anexate acesteia, precum şi cererea reprezentantului „BPM PLUS" SRL privind repunerea în termenul de prescripție. Aceste documente sunt incluse în fişierul denumit materialele dosarului". Răspunsul Curții de Arbitraj din 17.06.2025 confirmă cele menționate mai sus (fila dosarului 242, volumul II).

63. Instanța de recurs remarcă că, în sensul argumentelor enunțate *supra*, S.R.L. ”BPM-Plus” a anexat la referința suplimentară din 07 iulie 2025 răspunsul instanței de arbitraj și capturile de ecran menționate mai sus, însă în încheierea din 31.07.2025, prima instanță nu a s-a pronunțat deloc asupra acestor argumente și nici nu a dat apreciere înscrisurilor probatorii prezentate în sensul dat.

64. Astfel, instanţa de fond, din motive neclare, s-a abţinut de a da un răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări abordate de S.R.L. ”BPM-Plus” în argumentarea poziției sale, fără a acorda acesteia posibilitatea de a şti dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, și din care motive anume.

65. În context circumstanțelor descrise în pct. 56-64 *supra*, instanța de recurs reiterează că, în hotărârea în cauza Hiro Balani c. Spaniei din 09 decembrie 1994, CtEDO a statuat că, *dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 paragraf 1 CEDO, prezumă dreptul la o hotărâre judecătorească motivată. Instanţele naţionale sunt obligate să-şi motiveze soluţiile şi concluziile, să furnizeze răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului şi necesită un răspuns special în hotărâre. <u>În cazul în care instanţa de judecată se abţine de a da un răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părţii care a formulat-o posibilitatea de a şti dacă acest mijloc de</u>*

apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 paragraf 1 CEDO.

66. De asemenea, în Hotărârea în cauza Fomin c. Moldovei din 11 octombrie 2011, (paragraf 31), CtEDO a statuat că, ”*Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanţei, dar de asemenea obligaţia corespunzătoare a instanţei de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.*”

67. Totodată, din cauza omisiunilor descrise mai sus, și instanța de recurs este în imposibilitate să efectueze o verificare efectivă a încheierii primei instanțe, în situația în care instanţa de fond, din motive neclare, s-a abţinut de a da un răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări abordate de S.R.L. ”BPM-Plus” în argumentarea poziției sale. Mai mult, nu a dat apreciere înscrisurilor probatorii prezentate în acest sens de către S.R.L. ”BPM-Plus” prin referința suplimentară din 07 iulie 2025.

68. Sub acest spect, instanța de recurs relevă că, în cauza Suominen c. Finlandei (paragraful 37), CtEDO a reiterat că: ”*...o decizie motivată oferă părţii posibilitatea de a o contesta, **precum şi posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanţă de recurs.** Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiţiei*”.

69. Pe de altă parte, distinct de cele sus-menționate, instanța de recurs notează și faptul că, la emiterea încheierii din 31 iulie 2025 instanța de fond nu s-a pronunțat deloc asupra corespunderii hotărârii arbitrale din 2 mai 2023 cu principiile fundamentale fundamentale ale legislației Republicii Moldova, prevăzute de Constituție și de art. 6 paragraf 1 CEDO, ce țin de respectarea dreptului la un proces echitabil, inclusiv nerespectarea principiului contradictorialității și a dreptul de apărare, prin prisma faptului că, în ședința instanței de arbitraj din 16 martie 2023, instanța de arbitraj, la solicitarea reprezentantului reclamantului ”BPM-Plus” S.R.L., în lipsa pârâtului și reprezentantului său, a trecut la examinarea cererii reclamantului privind repunerea în termenul de prescripție extinctivă asupra pretențiilor din acțiune ce rezultă din facturile fiscale enumerate în pct. 61 *supra*, după care instanța, prin încheiere

protocolară a dispus: ”*Admite cererea reclamantului și continuă examinarea cauzei în fond.*” (a se vedea fila 133 din dosarul de arbitraj nr. 2-19/2022).

70. Suplimentar, instanța de recurs constată că prima instanță a admis și alte omisiuni procesuale la emiterea încheierii din 31 iulie 2025, care nu pot fi coretate de instanța de recurs în ordinea procedurii de recurs, constituid temei de casare integrală a încheierii contestate, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

71. Astfel, prin cererea inițială din 6 iunie 2023 și cererea de concretizare din 27 mai 2025, Railean Ivan a indicat circumstanțele de fapt și de drept cu privire la desființarea hotărârii arbitrale a Curții de Arbitraj Economic a RM, dosarul nr. 2-19/2022, înaintată împotriva pârâtului SC ”BPM-Plus”.

72. Așadar, Railean Ivan a solicitat desființarea hotărârii arbitrului din cadrul Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 02 mai 2023, atât în temeiul prevederilor art. 480 alin. (2) lit. f) Cod procedură civilă ”*partea interesată nu a fost înștiințată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor...”,* cât în temeiul prevederilor art. 480 alin. (2) lit. h) Cod procedură civilă *”hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri.*

73. Sub aspectul prezenței temeiului de desființare a hotărârii Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 02 mai 2023 prevăzut de art. 480 alin. (2) lit. h) Cod procedură civilă, Railean Ivan a invocat faptul că prin această hotărâre au fost încalcate principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova prevăzute de Constituție și de art. 6 paragraf 1 CEDO, precum și bunele moravuri. În special s-a invocat încălcarea la examinarea cauzei în instanța arbitrală și la emitertea hotărtârii arbitrale a dreptului lui Railean Ivan la un proces echitabil, inclusiv nerespectarea principiului contradictorialității și a dreptul de apărare.

74. În acest sens, Railean Ivan, reprezentat de avocata Moraru Daniela, a invocat următoarele temeiuri.

La înaintarea spre examinare a acțiunii în instanța arbitrală, S.R.L. ”BPM-Plus” a invocat ca temei contractul de vânzare-cumpărare nr. 454 din 11

septembrie 2017, care ar fi fost încheiat și semnat între reprezentatul „BPM-PLUS" SRL (vânzător), pe de o parte, și SRL "Mc-Consulting" (cumpărător) și Railean Ivan (fidejusor), pe de altă parte, ce conține și clauza compromisorie în pct. 7.5.

În urma studierii contractului nr. 454, există dubii rezonabile, că acesta nu a fost semnat de directorul SRL "Mc-Consulting" și Railean Ivan, totodată sunt dubii ca Babii P.M., din partea BPM SRL, ar fi semnat astfel de contract, deoarece la prima vedere se observă că există o semnătură identică pentru trei părți. La fel, ascultând opinia lui Ivan Railean, ultimul a comunicat că nu cunoaște de existența de astfel de contracte, iar relațiile dintre părți s-au petrecut în baza facturilor fiscale.

Normele juridice ce vizează procedura de examinare a litigiului în arbitraj este prevăzută de art. 20-27 din aceeași lege.

În ședința de arbitraj din 29 ianuarie 2023 reprezentantul pârâtului Railean Ivan - avocata Moraru Daniela a solicitat numirea unei expertize grafoscopice cu următoarele întrebări:

-de către cine este executată semnătura în dreptul numelui din Договор N 454 din 11.09.2017 de către Babii P.M. sau altă persoană;

-de către cine este executată semnătura în dreptul numelui din Договор nr.454 din 11.09.2017 de către Director (Ivan Railean) sau altă persoană;

-de către cine este executată semnătura în dreptul numelui din Договор N 454 din 11.09.2017 de către fidejusorul (Railean Ivan) sau altă persoană;

-a obliga reclamantul SRL "BPM-Plus" să prezinte originalul înscrisului Contractul (Договор) N 454 din 11.09.2017;

- a fixa o ședință prin care Babii P.M., Railean Ivan se vor prezenta în fața arbitrului judecător și vor depune specimene de semnături;

- a numi Expertiza grafoscopică la Centrul Național de Expertiză Judiciară (MD - 2009, mun. Chișinău, str. Maria Cebotari, 2), iar conducătorul instituției să numească expertul informând arbitru judecător din cadrul Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova, însă arbitrul a ignorat cererea depusă fapt care a admis o încălcare procedurală, iar unica soluție este desființarea hotărîrii judecătorești.

Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată, arbitrul a amânat pronunțarea pentru data de 14.02.2023.

La 14.02.2023 în procesul verbal al ședinței de arbitraj este mențiune că arbitrul dă citire dispozitivului încheierii citat ...1. *A respinge cererea avocatului-reprezentantului Railean Ivan Boris din 26.01.2023 privind dispunerea expertizei judiciare, solicitată în cadrul desfășurării procedurii arbitrale nr. 2-19/2022, inițiate la cerere de arbitraj «BPM-PLUS» S.R.L. din 26.09.2022 către Railean Ivan cu privire la încasarea datoriei în mărime de 722 153,81 lei şi contravalorii taxei de arbitraj în mărime de 18053,84 lei.*

2. Încheiere poate fi contestată concomitent cu hotărârea arbitrală pe fondul litigiului în instanță de judecată competentă în conformitate cu legislația Republicii Moldova... (f.d. 119).

Însă la materialele cauzei lipsește astfel de încheiere datată cu 14.02.2023, de fapt există încheiere, însă datată cu data de 14.02.2022, de fapt care poartă un caracter fals.

Reclamantul Railean Ivan atrage atenția instanței că, nu există nici-o încheiere de corectare a erorii anului pronunțării încheierii din 14.02.2022. Iar, instanță nu este în drept să corecteze eroarea invocată mai sus.

Noțiunea de proces echitabil definește un drept fundamental asigurat de Constituție, de a fi respectat și de statul Republica Moldova.

Aceasta presupune că, atât instanțele judiciare, cât și cele de arbitraj, au obligația de a da un răspuns expres și explicit la cele mai importante întrebări, acordând părții care a formulat aceste întrebări, posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins.

Nerespectarea acestei obligații se consideră o încălcare a art.6 par. l CEDO.

Totodată, legislația autohtonă (Constituția, Legea cu privire la arbitraj, CPC, Cod Civil etc.) nu este explicită față de enumerarea principiilor fundamentale a căror încălcare ar constitui temei pentru desființarea hotărârii.

Privitor la pct. 2) hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri. 480 alin. (2) lit. h) Cod procedură civilă, reclamantul Railean Ivan în cererea de concretizare a menționat că, aplicabilitatea acestui temei este mult mai probabilă în situația în care fondul cauzei a fost soluționat în temeiul legii materiale sau procesuale străine - și aceasta contravine principiilor fundamentale ale legislației RM, sau în speță a fost aplicată

contrar principiilor fundamentale ale Legislației RM uzanța sau analogia legii, sau a dreptului (a se vedea art. 4, 5 ale Codului Civil).

Conceptul de "bune moravuri" reprezintă totalitatea regulilor de conduită care s-au conturat în conștiința societății și a căror respectare s-a impus cu necesitate, printr-o experiență practică îndelungată.

Conform prevederilor art. 20 alin. (2) din Legea cu privire la arbitraj nr. 23 din 22 februarie 2008, procedura arbitrală trebuie să asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

Din conținutul hotărârii Curții de Arbitraj Economic a Republicii Moldova din 02 mai 2023 raportat la materialele cauzei nu a fost respectat principiu contradictorialității și dreptul de apărare.

75. Însă, instanţa de fond, din motive neclare, nu a dat un răspuns explicit la circumstanțele sus-indicate, invocate de Railean Ivan în argumentarea poziției sale în cererea de desființare a hotărârii arbitrale din 2 mai 2023 în baza art. 480 alin. (2) lit. h) Cod procedură civilă.

76. În special prima instanță, nu s-a pronunțat deloc asupra faptului dacă hotărârea arbitrală încalcă sau nu principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri, prin prisma motivelor de care s-a condus instanța arbitrală la emiterea încheierii de respingere a cererii reprezentantului lui Railean Ivan din 29 ianuarie 2023, privind dispunerea efectuării expertizei grafoscopice a semnăturilor din contractul de vânzare-cumpărare nr. 454 din 11 septembrie 2017, în situația în care Raileanu Ivan a negat că semnăturile din contract iar aparține lui, circumstanță ce prezintă importanță pentru echitatea procedurii și a soluției pe caz. Or, în cazul în care semnăturile în contract nu ar aparține lui Railean Ivan, acest fapt ar duce la inopozabilitatea contractului, inclusiv a clauzei compromisorii din pct. 7.5, față de Railean Ivan, exceptând competența instanței arbitrale de a examina litigiul între S.R.L. "BPM-Plus" și Railean Ivan (fidejusor), în baza contractului dat. Pe când, norma imperativă prevăzută de art. 20 alin. (2) din Legea cu privire la arbitraj nr. 23 din 22 februarie 2008, stipulează că, *procedura arbitrală trebuie să asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.*

77. Totodată, instanța de recurs remarcă și faptul că, instanța de fond în motivarea încheierii din 31 iulie 2025 nu s-a pronunțat deloc asupra Convenției de arbitraj din 25.09.2021, invocată de S.R.L. ”BPM-Plus” la înaintarea acțiunii de arbitraj (fila 40 din dosarul de arbitraj nr. 2-19/2022) și reținută de instanța de arbitraj la emiterea hotărârii arbitrale din 2023 în coraport cu contractul de vânzare-cumpărare nr. 454 din 11 septembrie 2017.

78. Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord nu poate corecta la examinarea cauzei în ordine de recurs erorile procedurale comise de instanța de fond la emiterea încheierii din 31 iulie 2025, în situația în care prima instanță a omis să se pronunțe asupra circumstanțelor importante pentru soluționarea justă a cauzei descrise în pct. 55-77 *supra*. Or, instanța de recurs nu este în drept să-și aroge rolul și funcțiile instanței de fond, cu atât mai mult că, potrivit prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, examinează recursul doar pe baza materialelor cauzei, fără participarea părților, nefiind în drept de a crea recurentului S.R.L. ”BPM-Plus” o situație mai dificilă în propria cale de atac.

79. Prin urmare, instanța de recurs va admite recursul declarat de S.R.L. ”BPM-Plus”, va casa integral încheierea Judecătoriei Drochia (sediul Dondușeni) din 31 iulie 2025, restituind cauza spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

80. În conformitate cu art. 428 alin. (1) Cod de procedură civilă, *decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanţei la data emiterii. (2) Copia deciziei se remite părţilor în termen de 5 zile de la data emiterii.*

81. În temeiul celor expuse, în conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), și 428 Cod de procedură civilă, Completul Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord,-

D E C I D E :

Admite recursul declarat de S.C. ”BPM-Plus” S.R.L.

Casează integral încheierea Judecătoriei Drochia (sediul Dondușeni) din 31 iulie 2025, prin care s-a admis cererea lui Railean Ivan, privind desființarea hotărârii arbitrale, în cauza la cererea formulată de Railean Ivan, reprezentat de avocata Moraru Daniela, către S.C. ”BPM-Plus” S.R.L., privind desființarea hotărârii arbitrale și la cererea reconvențională a S.C. „BPM-Plus” S.R.L. împotriva Railean Ivan, cu privire la eliberarea titlului executoriu, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Președintele completului,
judecător Radu Holban

Judecători Svetlana Ghercavii

Mariana Sajin